

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 1/2020

Cena \$ 2.50

JANUARY 2020

Panna Maria z Mariánské u Jáchymova

Maria Sorg - Místo, kde se Maria stará

Zaniklé poutní místo s pohnutou historií, které čeká na svou obnovu

Na přelomu patnáctého a šestnáctého století začala v Evropě první měnová krize. Tehdy se hodně válčilo a bylo třeba velkých obnosů, aby se zaplatily žoldnéřské armády. Také se začal rozvíjet dálkový (mezinárodní) obchod, kde bylo také potřeba větších obnosů peněz. Ale došlo zlato a nebylo z čeho vyrazit další peníze. Začaly se konat pokusy s hrubou stříbrnou mincí, která by měla hodnotu malé zlaté. Úspěšný byl až saský zlatníkový groš, ale i když se na severní straně Krušných hor stříbro těžilo, pomalu již docházelo, bylo stále méně nových nálomů.

Začalo hledání stříbra, také na jižní straně Krušných hor, v Čechách. Krušné hory byly tehdy pokryty téměř neproniknutelným lesem. Na místě zvaném Sorg (ve staroněmčině okraj hustého hvozdů) poblíž dnešního Jáchymova měl svoji poustku (poustevnu) a kapličku svatého Vojtěcha Johannes Niavis (Sněhule). Ten pronesl proroctví: **"Vznikne město veliké a bohaté, které však rychle upadne, aby později k nové slávě se povzneslo."** A opravdu, asi za dvacet let v roce 1516 vznikl Jáchymov. Johannes Niavis byl moudrý a vzdělaný muž, jeho bratr Paul Niavis byl činný na univerzitě v Lipsku, velice podporoval hornictví, ale také varoval před neuváženým investováním. Pokud se v dolce narazilo na bohatou žílu, těžbaři zvýšili cenu kuku (podílu na dole) a pokud podílník již nemohl doplatit, přišel o všechno. Tímto způsobem mnoho lidí zbohatlo a ještě více jiných zchudlo nebo přišlo na mizinu. Paul Niavis také otevřel zajímavé filozofické téma "Komu patří bohatství ukryté pod zemí".

Sedmnácté století bylo pro Jáchymov stoletím bídy a utrpení, stoletím nouze a hladu. Také Sorg značně zpustl, stály zde jen dvě selské chalupy. Tehdy si lidé vzpomněli na dvě stě let staré proroctví, zejména na jeho konec. Spojili se horníci, důlní dozorcí i měšťané a chystali se na místě bývalé kapličky Johan-

na Niavise na Sorgu vystavit kostel, aby byla opět získána přízeň Boha, "nebeského otce všech horníků". Stavitel a tesař Hans Schmidt, c. k. naddůlní Solomon Müller a kostelník Hans Schuldes v silně zarostlém houští podle nalezeného kamene s vytesaným křížem určili místo poustevny Johanna Niavise. Zde byla

postavena nejprve dřevěná kaplička a se svolením arcibiskupovým se v roce 1692 začalo se stavbou kamenného kostela. Současně byla podána žádost o změnu názvu ze Sorg na Maria Sorg, dnešní Mariánská.

První veřejné procesí (poutí) z Jáchymova se konalo roku 1694 na svátek navštívení Panny Marie. V roce 1698 Anna Lucia Maderová věnovala do kaple sošku Panny Marie. V tomto roce se stavba kamenného kostela chýlila ke konci a byla dokončena v následujícím roce 1699. Tento rok dne 8. září byla soška slavnostně přenesena do nového kostela a jáchymovský děkan pater Franz Anton Wagner s povolením pražské konsistoře vysvětil kostel ke cti Matky Boží (Nanebevzetí Panny Marie).

Dosud jsme sledovali vztah Sorgu a Jáchymova a až ke konci těchto řádek jsme se dostali k první zmínce o sošce Panny Marie. Je nejvyšší čas, abychom se o sošce dověděli něco víc. To se musíme vrátit do Jáchymova do šestnáctého století, do Červeného domu, který stával na náměstí naproti Nálezne štole. Původně katolický Jáchymov se změnil na silně evangelický. Avšak v Červeném domě žila dívka, která pevně vytrvala ve své víře. Ve své komůrce měla ukrytou sošku Panny Marie, ke které se denně

Hlavní oltář původního poutního kostela na Mariánské

dlouho a vroucně modlila. To nemohlo zůstat utajené před ostatními spolubydlicemi, mezi kterými byli i dva bratři, horliví vyznavači Lutherova učení. Jeden z nich sebral dívce sošku, vylezl na vysoký žebřík a chtěl sošku přibít vysoko nad zemí tváří ke stěně. Avšak žebřík se prolomil, mladík spadl a zlomil si vaz. Byl na místě mrtvý. Druhý bratr ve vzteku praštil soškou až do vzdáleného kurníku.

Jáchymov pozvolna upadal, nastala třicetiletá válka. Jáchymovem, který je přirozeným průchodem přes Krušné hory, proudily armády katolické i protestantské. Obě drancovaly město, které z minulosti mělo pověst bohatého města. Následovala násilná, později dobrovolná rekatolizace nebo odchod do exilu. Jáchymov se vyliadnil. Přicházeli noví obyvatelé, katolíci, kteří levně nakupovali opuštěné nemovitosti, domy, pozemky. Tak přišel do Jáchymova i David Weidner z Plané, který koupil více měšťanských domů, mezi nimi i Červený dům.

Pokračování na str. 19

Obrázek na titulní straně:

Soška Panny Marie z Mariánské, dnes v kostele sv. Jáchyma v Jáchymově

Maria, do Tvých rukou vkládáme dny budoucí

Ó Maria, k tobě volám,
vyslyš, vyslyš prosbu mou,
ruce své já k tobě spínám,
pomoz, Matko, přimluvou!

Dobrota tvá všemu tvorstvu
od staletí známa jest,
proto k tobě každý spěchá
vzdát ti chválu, úctu, čest.

Ó Maria, Panno čistá,
oko k tobě pohlíží,
v srdci, duši je tak sladko,
když se k tobě přiblíží.

Hledím k tobě, k tvému Synu
s vroucností a důvěrou,
pomáhej nám v dobách trudných,
ó Maria, při nás stůj!

Necht' se prosba z duše leje,
když nás tlačí těžký kříž,
Panno mocná, k tobě spějeme,
veď nás k nebi, k Bohu blíž!

Buď nám Matkou milosrdnou,
buď nám hvězdou zářivou
a svou láskou nekonečnou
potěš duši znavenou!

Dej, by víra, naděj, láska
objímala celý svět,
a nás v říši nadehvězdnou,
Máti svatá, vždycky veď!

Salve Regina
Poutnický kancionál č. 472

Panno Maria - postarej se o nás!

Modlitba k Panně Marii

Matko Milostiplná,
my, kteří jsme shromážděni
pod ochranou Tvého mateřského pláště
chceme být jako naši předkové
spojení vírou v Ježíše Krista.
Panno Maria, Matko Ježíšova a Matko naše,
prosíme Tě za mír a pokoj celého světa,
za upevnění nadpřirozené víry v našich srdcích
a za zachování přirozeného života
lidského rodu na zemi.
Zároveň Tě prosíme o dar pokory,
moudrosti a osobní statečnosti,
abychom svým životem
vydávali věrohodné svědectví
o křesťanské víře, naději a lásce.
Amen.

LITURGICKÁ ČTENÍ

Svátek Křtu Páně - 12. ledna 2020

1. ČTENÍ - Iz 42,1-4.6-7

Čtení z knihy proroka Izaiáše

Toto praví Hospodin: Hle, můj Služebník, kterého podporuji, můj vyvolený, v němž jsem si zalíbil. Vložil jsem na něj svého ducha, národům přinese právo. Nebude křičet, nebude hlučet, nedá se slyšet na ulici. Nalomenou třtinu nedolomí, doutnající knot nehasí, věrně bude ohlašovat právo. Nezcslábné, nezmalátní, dokud nezałoży na zemi právo. Ostrovy čekají na jeho nauku. Já, Hospodin, jsem tě povolal ve spravedlnosti, vzal jsem tě za ruku, utvořil jsem tě a ustanovil tě prostředníkem smlouvy lidu a světlem národů, abys otevřel oči slepým, abys vyvedl vězně ze žaláře a z věznice ty, kdo bydlí ve tmách.

2. ČTENÍ - Sk 10,34-38

Čtení ze Skutků apoštolů.

Petr se ujal slova a promluvil: "Teď opravdu chápu, že Bůh nikomu nestrání, ale v každém národě že je mu milý ten, kdo se ho bojí a dělá, co je správné. Izraelitům poslal své slovo, když dal hlásat radostnou zvěst, že nastává pokoj skrze Ježíše Krista. Ten je Pánem nade všemi. Vy víte, co se po křtu, který hlásal Jan, událo nejdříve v Galileji a potom po celém Judsku: Jak Bůh pomazal Duchem svatým a mocí Ježíše z Nazareta, jak on všude procházel, prokazoval dobrodiní, a protože Bůh byl s ním, uzdravoval všechny, které opanoval ďábel."

EVANGELIUM - Mt 3,13-17

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš přišel z Galileje k Jordánu za Janem, aby se dal od něho pokřtít. Ale on se bránil a říkal: "Já bych měl být pokřtěn od tebe, a ty přicházíš ke mně?" Ježíš mu však řekl: "Nech tak nyní, neboť je třeba, abychom zcela splnili Boží vůli." A tak mu vyhověl. Jakmile byl Ježíš pokřtěn, vystoupil hned z vody. A hle - otevřelo se nebe a viděl Ducha Božího jako holubici, jak se snáší a sestupuje na něj. A z nebe se ozval hlas: "To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení."

2. neděle v mezidobí - 19. ledna 2020

1. ČTENÍ - Iz 49,3.5-6

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Hospodin mi řekl: „Jsi mým Služebníkem, Izraelem, proslavím se tebou.“ Avšak nyní praví Hospodin, který si ze mě utvořil Služebníka již v matčině lůně, abych zas k němu přivedl Jakuba, abych mu shromáždil Izraele. Tak jsem ve cti u Hospodina, proto-

že Bůh můj je mou silou. Řekl mi tedy: „Nestačí, že jsi mým Služebníkem, abys obnovil Jakubovy kmény a zbytky Izraele přivedl nazpět. Proto tě dám národům jako světlo, aby se má spása rozšířila až do končin země.“

2. ČTENÍ - 1 Kor 1,1-3

Začátek prvního listu svatého apoštola Pavla Korintánům.

Pavel, z Boží vůle povoláný za apoštola Ježíše Krista, a bratr Sosthenes členům církevní obce v Korintě, kteří byli posvěceni v Kristu Ježíši a povoláni do stavu svatých, a také všem, kteří kdekoli vzývají jméno Pána Ježíše Krista, Pána svého i našeho. Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a od Pána Ježíše Krista.

EVANGELIUM - Jan 1,29-34

Slova svatého evangelia podle Jana.

Na druhý den Jan viděl Ježíše, jak jde k němu, a řekl: „Hle, beránek Boží, který snímá hříchy světa! To je ten, o kterém jsem řekl: „Po mně přijde ten, který má větší důstojnost, neboť byl dříve než já.“ Ani já jsem ho neznal, ale proto jsem přišel křtít vodou, aby byl zjeven izraelskému národu.“ A Jan vydal svědectví: „Viděl jsem, jak Duch sestoupil jako holubice z nebe a zůstal na něm. Ani já jsem ho neznal, ale ten, který mě poslal křtít vodou, mi řekl: „Na koho uvidíš sestupovat Ducha a zůstat na něm, to je ten, který křtí Duchem svatým.“ A já jsem to viděl a dosvědčuji: To je Syn Boží.“

3. neděle v mezidobí - 22. ledna 2017

1. ČTENÍ - Iz 8,23b - 9,3

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

V první době ponížil Hospodin zemi Zabulon a zemi Neftali, v poslední době však oslaví Mořskou cestu, kraj za Jordánem, Galileu pohanů. Lid, který chodil ve tmě, vidí veliké světlo, obyvatelům temné země vzhází světlo. Dáváš mnoho jásotu, zvěstuješ radost; veselí se před tebou, jako se jásá o žních, jako plesají ti, kdo se dělí o kořist. Neboť jeho, které ho tížilo, hůl na jeho šíji a bodec jeho otrokáře jsi zlomil jako za midjanských dnů.

2. ČTENÍ - 1 Kor 1,10-13.17

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korintánům.

Napomínám vás, bratři, jménem našeho Pána Ježíše Krista: Buďte všichni zajedno a ať nejsou mezi vámi roztržky. Stejně usuzujte a stejně smýšlejte. Lidé z Chloima domu mi totiž o vás oznámili, moji bratři, že se mezi sebou hádáte. Mluvím o tom, že každý z vás říká něco jiného: „Já držím s Pavlem!“, „já zase s Apollem!“, „a já s Petrem!“, „já s Kristem!“ Je Kristus rozdělen? Copak byl za vás ukřižován Pavel? Nebo jste byli ve jménu Pavlo- vě pokřtěni? Neposlal mě totiž Kristus křtít, ale kázat radostnou zvěst, a to ne nějakou slovní moudrostí, aby Kristův kříž nebyl zbaven působivosti.

EVANGELIUM - Mt 4,12-23

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Když Ježíš uslyšel, že byl Jan Křtítel uvězněn, odebral se do Galileje. Opustil Nazaret, šel a usadil se v Kafarnau při moři v území Zabulonově a Neftalimově, aby se naplnilo, co bylo řečeno ústy proroka Izaiáše: „Země Zabulonova a země Neftalimova, u moře, za Jordánem, Galilea pohanická, lid, který žil v temnotě, uviděl veliké světlo; světlo vzešlo těm, kdo sídlili v krajině a ve stínu smrti.“ Od té doby začal Ježíš hlásat: „Obráťte se, neboť se přiblížilo nebeské království.“ Když se ubíral podél Galilejského moře, uviděl dva bratry - Šimona, zvaného Petr, a jeho bratra Ondřeje, jak vrhají síť do moře; byli totiž rybáři. Řekl jim: „Pojďte za mnou, a udělám z vás rybáře lidí.“ Oni hned nechali síť a následovali ho. A jak šel odtamtud dál, uviděl jiné dva bratry - Zebedeova syna Jakuba a jeho bratra Jana, jak na lodi se svým otcem Zebedeem spravují síť. A povolal je. Oni hned nechali loď i otce a následovali ho. Ježíš pak chodil po celé Galileji, učil v jejich synagogách, hlásal evangelium o Božím království a uzdravoval mezi lidem každou nemoc a každou chorobu.

Svátek Uvedení Páně do chrámu**2. února 2020****1. ČTENÍ - Mal 3,1-4**

Čtení z knihy proroka Malachiáše.

Toto praví Pán Bůh: „Hle, pošlu svého anděla, aby mi připravil cestu. Hned potom přijde do svého chrámu Panovník, jehož hledáte, a anděl smlouvy, po němž toužíte. Hle, přichází – praví Hospodin zástupů. Kdo však snese den jeho příchodu, kdo obstojí, až se objeví? Vždyť je jako oheň, kterým se taví, jako rostlina valchářů! Usadí se, aby taval a třibil stříbro, očistí syny Leviho a vytřídí je jako zlato a stříbro a potom zase budou obětovat Hospodinu ve spravedlnosti. Zase bude Hospodinu příjemná oběť Judy a Jeruzaléma jako za dávných dnů, jako za minulých let.“

2. ČTENÍ - Žid 2,14-18

Čtení z listu Židům.

Protože sourozenci mají krev a tělo společné, i Ježíš přijal krev a tělo, aby svou smrtí zbavil moci toho, který má vládu nad smrtí, totiž ďábla, a vysvobodil všechny ty, kteří byli po celý život drženi v otroctví strachem před smrtí. Je přece jasné, že se neujal andělů, ale Abrahámových potomků. Proto se ve všem musel připodobnit svým bratrům, aby se stal v jejich záležitostech u Boha veleknězem milosrdným a věrným, a tak usmířoval hříchy lidu. A protože sám prožíval utrpení a zkoušky, dovede pomáhat těm, na které zkoušky přicházejí.

EVANGELIUM - Lk 2,22-40

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Když nadešel den očisťování podle Mojžíšova Zákona, přinesli Ježíše do chrámu, aby ho představili Pánu, jak je psáno v Zákoně Páně: „Všechno prvorozené mužského rodu ať je zasvěceno Pánu!“ Přitom chtěli také podat oběť, jak je to nařízeno v Zákoně Páně: pár hrdliček nebo dvě holoubata. Tehdy žil v Jeruzalémě jeden člověk, jmenoval se Simeon: byl to člověk spravedlivý a bohaboj-

ný, očekával potěšení Izraele a byl v něm Duch Svatý. Od Ducha Svatého mu bylo zjeveno, že neužije smrt, dokud neuvidí Pánova Mesiáše. Z vnuknutí Ducha přišel do chrámu, právě když rodiče přinesli dítě Ježíše, aby s ním vykonali, co bylo obvyklé podle Zákona. Vzal si ho do náruči a takto velebil Boha: „Nyní můžes, Pane, propustit svého služebníka podle svého slova v pokoji, neboť moje oči uviděly tvou spásu, kterou jsi připravil pro všechny národy: světlo k osvětlení pohanům a k slávě tvého izraelského lidu.“ Jeho otec i matka byli plni údivu nad slovy, která o něm slyšeli. Simeon jim pozechnal a jeho matce Marii prohlásil: „On je ustanoven k pádu a k povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, kterému se bude odporovat – i tvou vlastní duší pronikne meč – aby vyšlo najevo smýšlení mnoha srdcí.“ Také tam byla prorokyně Anna, dcera Fanuelova z aserova kmene. Byla značně pokročilého věku: mladá se vdala a sedm roků žila v manželství, potom sama jako vdova – bylo jí už čtyřiaosmdesát let. Nevycházela z chrámu a sloužila Bohu posty a modlitbami ve dne v noci. Přišla tam právě v tu chvíli, velebila Boha a mluvila o tom dítěti všem, kdo očekávali vykoupění Jeruzaléma. Když vykonali všechno podle Zákona Páně, vrátili se do Galileje do svého města Nazareta. Dítě rostlo a sílilo, bylo plné moudrosti a milost Boží byla s ním.

5. neděle v mezidobí - 9. února 2020**1. ČTENÍ - Iz 58, 7-10**

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Toto praví Hospodin: „Lámej svůj chléb hladovému, popřej pohostinství bloudícím ubožákům; když vidíš nahého, obleč ho, neodmítej pomoc svému bližnímu. Tehdy vyrazí tvé světlo jak zora, tvá jizva se brzy zacelí. Před tebou půjde tvá spravedlnost a za tebou Boží sláva. Tehdy budeš volat, a Hospodin ti odpoví, křičet o pomoc, a on řekne: „Zde jsem!“ Přestaneš-li utlačovat, ukazovat prstem, krívé mluvit, nasytíš-li svým chlebem hladového, ukojíš-li lačného, tehdy v temnotě vzejde tvé světlo, tvůj soumrak se stane poledním jasnem.“

2. ČTENÍ - 1 Kor 2,1-5

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'ánům.

Bratři, když jsem k vám přišel hlásat svědectví o Bohu, nepřišel jsem s nějakou zvláštní výřečností nebo moudrostí. Rozhodl jsem se totiž, že u vás nechci znát nic jiného než Ježíše Krista, a to ukřižovaného. Vystupoval jsem u vás se skleslou náladou, se strachem a obavami. A moje mluvení a kázání nezáleželo v přemlouvavých slovech moudrosti, ale v projevování Ducha a moci. To proto, aby se vaše víra zakládala na moci Boží, a ne na moudrosti lidské.

EVANGELIUM - Mt 5,13-16

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Vy jste sůl země. Jestliže však sůl ztratí chuť, čím bude osolena? K ničemu se už nehodí, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali. Vy jste světlo světa. Nemůže se skrýt město položené na hoře. A když se svítílna rozsvítí, nestaví se pod nádobu, ale na podstavec, takže svítí všem v domě. Tak ať vaše světlo svítí lidem, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích.“

ZPRÁVY Z VLASTI

Zprávy od 1. do 31. prosince 2019

Politické události

Střelba v ostravské nemocnici má sedm obětí, útočník se před dopadením sám zabil

Česko se vzpomíná na tragédii. V úterý 10. prosince ráno zastřelil útočník v čekárně Fakultní nemocnice Ostrava šest lidí, další tři zranil. Jeden z nich byl v kritickém stavu a ve čtvrtek zemřel. Útočník sám těsně před zásahem policie spáchal sebevraždu. Bilance v neštěstí tohoto druhu je druhou nejhorší, osm obětí si vyžádala jen střelba v restauraci v Uherském Brodě před čtyřmi lety.

Pachatelem byl dvaatřicetiletý stavební technik Ctirad V., střelil nelegálně drženou zbraní. „Vzal si do hlavy, že je těžce nemocný a že ho nikdo nechce léčit,“ řekl pro iDnes.cz jeho nadřízený Aleš Zygula. Policii na stopu přivedla útočnickova matka, které se přiznal. „Podle ní přišel domů, zmínil svůj čin a řekl, že se jde zastřelit,“ uvedl premiér Andrej Babiš (ANO) na mimořádné tiskové konferenci. Kvůli tragédii zrušil návštěvu Estonska, kromě něj do Ostravy dorazil i ministr vnitra Jan Hamáček (ČSSD). „Zasahující policisté pracovali excelentně. Na místě byli za tři minuty a střelce našli za tři hodiny,“ napsal na twitteru.

Oba, jako řada dalších politiků, vyjádřili pozůstalým soustrast, včetně prezidenta Miloše Zemana: „Ve svém srdci jsem s vámi, myslím na vás v těchto tragických hodinách.“ Vláda už přislíbila pozůstalým finanční pomoc, v

úterý 17. prosince se po celé zemi rozezní sirény na uctění památky obětí.

O útoku informovala i zahraniční média, zejména slovenská, ale i v ostatních sousedních státech. Jako mimořádnou událost ho zařadila i americká CNN.

Premiér Babiš

je opět stíhán.

Šéf žalobců otevřel

kauzu Čapí hnízdo

Nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman obnovil stíhání premiéra Andreje Babiše a Jany Mayerové, bývalé členky představenstva Agrofertu. Ti jsou tak znovu obviněni z dotačního podvodu ve výši 50 milionů korun z prostředků Evropské unie. „Předchozí rozhodnutí bylo nezákonné a předčasné,“ uvedl Zeman na tiskové konferenci 4. prosince. Našel v něm skutkové i právní chyby. Případ se proto vrací na Městské zastupitelství v Praze, i tentokrát se jím bude zabývat Jaroslav Šaroch.

Kriminalisté případ prověřovali od konce roku 2015, následně v březnu 2016 zahájil vyšetřování i Evropský úřad proti podvodům (OLAF). Na projekt Farny Čapí hnízdo totiž výbor Regionální rady ROP Střední Čechy v srpnu 2008 schválil 50 milionů z evropských fondů určených malým a středním podnikatelům. Předmětem vyšetřování bylo, zda na dotaci byl nárok, nebo zda se Babiš s dalšími pokusil záměrně skrýt vlastnickou strukturu společnosti tak, aby se jevila jako nezávislá na Agrofertu, z níž byla vyčleněna.

Právě Jaroslav Šaroch kon-

cem srpna konstatoval, že se trestný čin nestal. Zeman ovšem namítl: „Nebyl objasněn skutkový stav v rozsahu nezbytném pro rozhodnutí a došlo k opomenutí odůvodnění některých podstatných otázek v oblasti skutkového i právního hodnocení věci.“ Kritizoval i postup regionální rady, zejména to, že nepřezkoumala majetkovou strukturu společnosti. „Obsahem rozhodnutí není konstatování, zda se trestný čin stal, či nestal. Je třeba respektovat zásadu presumpce neviny,“ zdůraznil.

„Čekal jsem, že mě jen tak nepustí,“ reagoval na facebooku Babiš, šéf hnutí ANO a předseda vlády, kterému společnost Agrofert patřila, než ji převedl do svěrenských fondů. „Mám velkou radost a cítím úlevu, že je definitivně zastaveno trestní stíhání mé rodiny, mojí manželky a mé dcery.“ Vůči Babišově rodině s výjimkou syna Andreje Babiše mladšího, který figuruje v samostatném vyšetřování z důvodu pobytu v zahraničí, naopak Zeman zastavení stíhání potvrdil.

Prezident Miloš Zeman v případě dříve zmínil i možnost abolic, kterou by stíhání zastavil. Zatím ji však neudělí, nechce ji ani sám Babiš, který by ji navíc musel kontrastovat.

Máme toho dost, znělo

Václavským náměstím

na další demonstraci

Milionu chviliek

Desítky tisíc lidí se v úterý 10. prosince sešly na pražském Václavském náměstí, aby demonstrovaly za demisi Andreje Babiše (ANO). Spolek Milion chviliek pro demokracii svolal další protest po necelém měsíci od demonstrace na Letné. „Máme toho dost!“ Reagovaly davy na obnovení trestního stíhání premiéra.

„Audit Evropské komise ho-voří jasně: Andrej Babiš zneužívá politickou moc pro svůj byznys. Neoprávněně vlastní média a další firmy a zneužívá důvěru voličů,“ promluvil Benjamin Roll, místopředseda hnutí Milion chviliek. „To, co se stalo a co se děje, včetně reakce Andreje Babiše, který si bere občany České republiky jako rukojmí a říká, že Česká republika to bude odmítat, je tak vážné, že jsme tady dříve než v lednu,“ řekl Mikuláš Minář, předseda spolku.

V listopadu hnutí představilo čtyři červené čáry, které mají být hranicí pro politiky a jejich činy. Jedna z nich se týká i střetu zájmů. Ten je podle nich aktuálně vážnější než kdykoliv jindy. „Požadujeme demisi Andreje Babiše. Požadujeme konec veřejných peněz pro Agrofert. Nechceme platit průšvihy našeho premiéra. Ať Andrej Babiš vrátí, co mu nepatří,“ shrnul Minář.

Po krátkých proslovech se část demonstrujících vydala v hlasitém průvodu na hlavní nádraží, kde zaplnili halu a podchody vedoucí na nástupiště a rozdávali letáky cestujícím. Průvod se řídil slovy Mináře: „Buďte slyšet a buďte vidět.“ Po cestě se na chodnících objevovaly nápisy křídou jako Demisi nebo Odstup. Ostatní lidé mohou podle organizátorů také pomoci, když rozšíří podpisovou výzvu, představenou v listopadu na Letné.

Úterní demonstrace odstartovala vlnu dalších, které se mají konat v týdnu od 16. prosince. V pondělí jsou v plánu protesty ve 120 obcích kromě krajských měst a Prahy, v úterý na Václavském náměstí a ve čtvrtek v krajských městech kromě Prahy.

Morální hodnoty, či obchod. Jaký postoj ČR zaujme k porušování lidských práv v Číně?

Poslanecká sněmovna by měla odsoudit porušování lidských práv a pronásledování menšin v Čínské lidové republice. O návrhu na zařazení mimořádného bodu na jednání dolní komory hovořil poslanec za KDU-ČSL Vít Kaňkovský na tiskové konferenci, kterou uspořádal 28. listopadu. Podporují ho i další kluby opozičních stran ODS, Pirátů, TOP 09 a STAN.

V ČR se nelegálně prodávají orgány na transplantace. Patrně pocházejí od nepohodlných občanů ve vězeních. Vedení státu totiž pronásleduje a vězní politické oponenty a menšiny, nejvíce ohroženými skupinami jsou křesťané, Ujgurové, Tibetané a příslušníci Falun Gong (fa-lun-kung).

Za poslední jmenovanou skupinu promluvil na tiskové konferenci zástupce Asociace Falun Gong ČR Martin Samek: „Obrácíme se na členy dolní komory Parlamentu ČR, aby nedovolili čínskému režimu potlačit jejich svědomí a nevyměňovali morální hodnoty za ekonomické výhody.“ Piráti chtějí situaci řešit. „Prosazujeme novelu transplantčního zákona, aby se náhodou nestalo, že si někdo z naší země bude moci takovýto orgán pořídit,“ uvedla Olga Richterová. Poslankyně za TOP 09 Helena Langšádlová zdůraznila, že si musíme uvědomit, jaké hrůzné podoby porušování lidských práv se dějí v zemi, se kterou obchodujeme.

Předsedové KDU-ČSL i STAN připomněli, že to není tak dávno, kdy se v naší zemi dělo bezpráví a kdy byla zahraniční podpora neocenitelná. Kaňkovský jednání na toto

téma navrhl už v říjnu, vládní strany ANO a ČSSD ho ale zamítly.

Ekonomika

Třetina celosvětově vyprodukovaných potravin se vyhodí, nejvíce plýtvají domácnosti

Asociace ekologických neziskových organizací Zelený kruh ve spolupráci s iniciativou Zachraň jídlo pořádala seminář o šetřném nakládání s potravinami a jídlem. Akce pod názvem Jak neplýtvat potravinami? se konala ve čtvrtek 28. listopadu v pražském Café AdAstra, kde pracují i lidé s tělesným nebo mentálním postižením či sociokulturním handicapem. O problematice plýtvání jídlem přednášel David Ilájek ze Zachraň jídlo.

Iniciativa Zachraň jídlo vznikla v roce 2013 a je skupinou nadšenců, kteří se po vzoru Velké Británie snaží o snížení množství potravin, jež končí v koši. Jedna britská rodina průměrně za rok vyhodí jídlo v hodnotě dvaceti tisíc korun, v Česku je to osm tisíc. Celosvětově se vyhodí přibližně třetina vyprodukovaných potravin. „Zeměkoule má jisté limity, dokáže uživit jenom určité množství obyvatel, proto je takové chování lidstva iracionální,“ řekl David Hájek.

Hlavní podíl na vyhazování jídla mají domácnosti se 41,2%, druhé je zemědělství s 34,2 %. Zemědělci tzv. křivou zeleninu nechávají na polích, protože vědí, že neprojde skrz síto požadavků supermarketů. Ty mají své přísné předpisy, podle kterých ovoce a zeleninu přijímají. Parametry jako barvu, tvar a velikost posuzují tzv. kvalitaři. Příčinou vyhazovu jsou tedy opět konzumenti, protože podle mluvčích supermarketů by křivou zeleninu

nekoupili.

Akce rovněž připomněla, že plýtvání potravinami je plýtváním vodou, lidskou prací, pohonnými látkami, penězi a úsilím lidí. Dále Hájek radil, jak potraviny s rozmyslem nakupovat a skladovat, abychom předešli plýtvání. Toto know-how i s recepty obsahuje knížka Zachraň jídlo v kuchyni.

Průměrná mzda vzrostla o 7 % na 33 697, uvedl Český statistický úřad

Ve 3. čtvrtletí letošního roku se průměrná hrubá nominální mzda vyšplhala na 33 697 Kč, to je o 2 613 více než ve stejném období v roce 2018, zveřejnil 4. prosince na svém webu Český statistický úřad.

Spotřebitelné ceny se navýšily o 2,8 %, tedy reálná mzda se zvýšila o 4 %. Proti předchozímu kvartálu průměr vzrostl po očištění sezonních vlivů o 1,6 %. U mužů je medián mzdy 31 909 Kč, u žen 26 887. Na 80 % zaměstnanců pobírá mzdu mezi 15 680 a 52 531 Kč.

Peněz bude z EU méně i kvůli Babišovi, řekl Niedemayer v debatě o dotacích

O dotacích z EU, jejich výši i rozdělování diskutovali účastníci debaty v pondělí 9. prosince v sále Minuta na Staroměstském náměstí v Praze. Pozvání Skautského institutu přijali europoslance Luděk Niedemayer (TOP 09), Štěpán Černý, ředitel odboru koordinace evropských politik, a Jaroslav Cingr, vedoucí odboru řízení dotačních projektů ve Středočeském kraji.

Hosté se shodli, že si Česko neumí správně stanovit priority, ale i tak bylo v čerpání úspěšné. „Peníze cukrujeme na všechny projekty a nedáváme váhu tomu, co by nás posouvalo dál,“ uvedl Cingr. „Fondy

jsme využili, ale zároveň udělali spoustu defektů. Cukrování, což je uspokojování všech zájmových skupin, je špatné,“ souhlasil europoslancem opoziční strany.

EU poskytne Česku v příštím rozpočtovém období až o čtvrtinu méně peněz, tedy zhruba 373 miliard eur. Na poklesu má podle Niedemayera podíl i premiér Andrej Babiš (ANO), a to kvůli vyšetřování čerpání dotací: „Je to širší problém, u nás je jedinečný, příjemce dotací je premiér osobně, to je unikátní.“ Dodává však, že ani nový rozpočet není vůbec špatný: „Peněz dostáváme pořád dost, životní úroveň se přibližujeme průměru v Evropě.“

Podle Černého je pokles míry spolufinancování logickým vývojem, neboť EU opouští velký plátec – Velká Británie. Zastává názor, že flexibilita rozdělování peněz by mohla být větší: „Pokud je například na úřadě v Uhřetěvsi nemocná jediná paní projektantka, která tam pracuje, úřad nemá prostředky, aby zaplatil náhradu a všechny projekty se stopnou, než se uzdraví. A to je prostě špatné.“

Proti tomu se ohradil Niedemayer, který narážel na nejasnosti v nedávno zveřejněném auditu o střetu zájmů premiéra Babiše: „Je nepřípustné, abychom po událostech minulého týdne žádali nějaké ústupky. Navíc je další přerozdělování peněz zbytečná komplikace.“

30. 12. 2019 (střed)

EUR, 1	25,460
Kanada, 1	17,415
USA, 1	22,757

Kultura

Nejllepší bramborový salát v Česku má chuť svobody

Už potřinácté se první adventní sobotu ve středočeském Mratíně konalo mistrovství

České republiky v přípravě bramborového salátu. Dorazilo 18 tříčlenných družstev závodících ve dvou kategoriích – junioři a senioři. Ve skupině dospělých vyhrály a staly se zároveň absolutními vítězkami loňské druhé vicemistryně Tri grácie.

Úkolem soutěžících bylo za hodinu připravit 2 kg salátu dle vlastní receptury a pouze z vlastních surovin a pomůcek. Výsledné pokrmy hodnotila sedmičlenná porota složená z odborníků i laiků a z významných osobností kulturního života. Mimo jiné v ní zasedli i investigativní novinář a spisovatel Josef Klíma, švýcarský velvyslanec Dominik Furgler či starosta obce Jiří Falek. Bodované disciplíny byly chuť, vzhled, vůně, originalita a celkový dojem. Po ohodnocení nabízela jednotlivá družstva svůj salát k ochutnání divákům.

Originalitě se meze nekladou, proto se v receptech objevily třeba fazole, červená řepa, salám, worcestrová omáčka nebo smrkový džem, což byl nápad juniorského týmu Diplomati. „Dělali jsme to tak, aby ochutnávka připomínala krásnou procházku lesem za úsvitu. (...) Nakonec jsme náš salát zakouřili smoking gunem, aby vám to opět navodilo takovou pohodu, kdy sedíte u ohně s kamarády a děláte brambory v popelu, které voní ještě druhý den,“ okomentovala salát mluvčí družstva, které v dorostenecké kategorii zvítězilo.

Absolutní vítězky Tri grácie, mistrové ze Středního odborného učiliště gastronomie a podnikání na Černém Mostě, zaujaly porotu sametovým salátem typizovaným do oslav 30 let svobody. „Ten salát je v podstatě zjemněný smetanou – čili jako sametem, uvedla člen-

ka týmu a dodala: Je to klasický salát, našly jsme recept, který měl Václav Havel rád, on tam jenom píše, že dával větší množství cibule a jemnil to právě tou smetanou.

Všestranný výtvarník Šlitr Šlitr Šlitr

Od 30. listopadu do 15. února si v Galerii Villa Pellé v pražských Dejvicích mohou lidé připomenout jednoho z nejvýznamnějších českých umělců, spoluzakladatele divadla Semafor Jiřího Šlitra. Výstava Šlitr Šlitr Šlitr nabízí nový pohled na umělcovu výtvarnou tvorbu, která dokázala skvěle zachytit atmosféru místa a pestrost lidských typů.

Výstava pomocí nápaditého grafického a kompozičního řešení designérů Matěje Činčery a Jana Klosse propojuje Šlitrovu hudební, divadelní a výtvarnou tvorbu. V první řadě se ale zaměřuje na jeho kresby.

„Setkáme se zde s momentkami z divadel, barů, hudebních klubů a také s kresbami nebo spíš karikaturami různých osobností hudby nebo showbyznysu, se kterými se setkával,“ řekla k výstavě její kurátorka Daniela Kramerová. Expozice dále nabízí ukázky z umělcových cestovních deníků a skicáků z Moskvy, Bruselu nebo New Yorku. V nich se autor zaměřuje nejen na pro něj typické téma kavárenského života, ale i městské výjevy.

Návštěvníci si mohou prohlédnout i dosud nezveřejněná díla, která z rozsáhlé soukromé sbírky zapůjčila Šlitrova dcera Dominika Křesťanová. Kompletní obrazová dokumentace výstavy Šlitr Šlitr Šlitr bude součástí publikace vycházející na přelomu roku. Kniha má být připomínkou 95 let od umělcova narození, 50 let od jeho předčasné smrti a zároveň příspěvkem k letošnímu 60. výročí Semaforu.

Melody Makers v nové show přenesou diváky do čtyřicátých let

Swing nylonového věku, právě tak se jmenuje zbrusu nová show Ondřeje Havelky a jeho Melody Makers. V Lucerně díky ní 8. prosince vtáhli diváky do atmosféry druhé poloviny čtyřicátých let.

Nylonovým věkem nazval Josef Škvorecký první tři poválečná léta, údajně podle punčoch, které tehdy rozdávali američtí vojáci českým dívkám. Symbolem znovu nabyté svobody se pro většinu mladých lidí stal swing. Ty nejlepší swingové hity období 1945–48 nyní Havelka s Melody Makers předvádí v koncertní show.

Havelka prokládá písničky zajímavostmi z historie tehdejší swingové scény, srší vřelým humorem a energií. „Prosím vás, kdybyste potřebovali telefonovat, tak řekněte, my ztíšíme,“ říká třeba, když v sále už poněkolkáté zazvoní mobil. „Čím více si dáte drinků, tím lépe budeme v druhé části hrát,“ upozorní přítomné, než po první polovině představení odskáče přes celý Velký sál Lucerny do šatny.

Uvolněnou atmosféru dotváří tančící diváci na balkonech i Havelkovo neustálé přátelské hašteření jak s ostatními členy bandu, tak s dětmi Vojtěchem a Rozálií, kteří v programu také účinkují. Ovace vestoje po bezmála tříhodinové show orchestr odměňuje hned několika přídávky.

Všecky krásy světa očima Devětsilu.

Jedenáct let činnosti spolku mapuje nová výstava

Barevné koláže, surrealistické obrazy, energický Bugatti Step. Atmosféra experimentů a bezstarostnosti prostupuje výstavou o spolku Devětsil, kterým mezi lety 1920–1931 pro-

šli mimo jiné spisovatel a autor knihy Všecky krásy světa Jaroslav Seifert, výtvarný umělec a kritik Karel Teige nebo malířka Toyen. Autorům expozice se podařilo prostřednictvím hudby, filmových ukázek a architektonických modelů zdůraznit typickou provázanost uměleckých forem. Dům U Kamenného zvonu tak nabízí křehké tóny Seifertových básní či posezení pod tanečním ztvárněním Nezvalovy Abecedy.

„Výstava začíná odkazem na první světovou válku, to bylo počáteční trauma, vůči kterému se vymezuje doba jazzového věku,“ uvedla autorka koncepce výstavy Alena Pomajzlová. Kontrast k chmurám války představují radostné melodie Jaroslava Ježka a E. F. Buriana, které se linou točitým schodištěm vedoucím k hlavním částem expozice. První patro nabízí poslech Seifertových básní a ukázky tvorby dalších autorů, poezie doplňuje i výtvarnou část výstavy, koláže Josefa Štyrského a Karla Teigeho kombinují černobílé litery s pestrými barvami.

Na hravost navazující sekce věnovaná brněnskému Devětsilu. „V Brně umělci pořádali excentrické kabarety a večírky, účastnil se každý, kdo chtěl patřit do bohémské společnosti. V moravské metropoli dále vycházel časopis Pásmo, Artuš Černík a Bedřich Václavek do něj psali jako jedni z prvních filmové recenze,“ sdělil spoluautor výstavy Petr Ingerle.

Rozvoj kinematografie mapují projekce dobových filmů s černobílou Prahou, americkými herci a TGM. Divadlo připomínají upoutávky na představení Osvobozeného divadla a rekonstrukce scén Bedřicha Feursteina. Modely objektů se uplatňují i v sekci věnované

architektuře, kde vedle sebe stojí obchodní dům Olympic a reklamní poutač pavilonu Sovětského uhelného trustu.

Finále expozice představuje jedinečné ztvárnění slavné Nezvalovy Abecedy. Poetické texty doplňuje taneční ztvárnění písmen Milči Mayerové, na karty s jednotlivými básněmi pohlíží divák ze starožitného čalouněného křesla.

Výstavu Devětsilu v Domě U Kamenného zvonu na Staroměstském náměstí v Praze lze navštívit od 11. prosince až do 29. března 2020.

Sport

Ledecká zase zářila na lyžích. Jako první Češka ve sjezdu vybojovala zlato

Ester Ledecká začala sezonu ohromným úspěchem. Při sjezdu v kanadském Lake Louise za sebou nechala všechny soupeřky a dojela si pro zlato. Je to přitom její první triumf ve Světovém poháru na lyžích, který oslavila čokoládou a přípravou na další závod. A i v něm byla blízko velkého úspěchu, o den později jí stupně vítězů unikly jen o pár setin. V průběžném pořadí seriálu je nyní sedmá, kam klesla po 30. místu z nedělního Super-G.

„Jsem samozřejmě šťastný. Ester předvedla perfektní jízdu. Takové předváděla v tréninku, ale teď se jí sešly všechny pasáže najednou. Měla i štěstí, protože pět minut po ní přišla mlha,“ řekl trenér Tomáš Bank v České televizi.

Úspěšný první start sezony umocňuje fakt, že je první Češkou, která stanula na stupních vítězů v závodě SP v rychlostní disciplíně po 36 letech. Ledecká současně navázala na nečekaný úspěch z ZOH 2018 v Pchjongčchangu, kde vybojovala zlato hned dvě, z toho jedno právě v alpském lyžování.

Ani druhý den závodů v Lake Louise se Ledecká nenechala zahanbit. Startovala jako druhá a látku nastavila hodně vysoko, i když zůstala těsně pod stupni vítězů na čtvrtém místě. I to však v kombinaci s předchozím triumfem stačilo dočasně na vedení v prestižním seriálu.

Na Letné se opět zadarmo bruslí

Největší venkovní kluziště v Praze je po roce znovu v provozu. Díky projektu Praha sportovní jsou ledové plochy na Letné opět přístupné bezplatně. Kromě samotného bruslení se mohou návštěvníci ohrát ve vytápěném stanu nebo využít široké nabídky občerstvení, na místě si lze také zapůjčit brusle. V pátek 29. listopadu tam hlavní město zahájilo bruslařskou sezonu bohatým programem.

Slavnostní zahájení sestávalo především z krasobruslařského vystoupení dětí z týmu Krasobruslařský klub Stadion Praha a exhibičního utkání para hokeje. Jízdu na sledgích (speciálních hokejových ocelových saních), které para hokejistům umožňují pohyb na ledě, si návštěvníci mohli následně vyzkoušet sami. K dispozici jim byly i dva multifunkční trenažéry z dílny organizace Cesta za snem určené handicapovaným sportovcům. Odvážlivci si na nich mohli zasoutěžit o drobné ceny.

Ledové plochy leží na Letenském pláni naproti fotbalovému stadionu Sparty. Navštěvovat je lze až do 1. března 2020, a to denně od 9.00 do 21.00 hodin. Minulý rok se kluziště těšilo zájmu přibližně 90 tisíc lidí, letos se očekává ještě vyšší počet. „Doufáme, že letos překonáme hranici 100 tisíc návštěvníků,“ řekl na zahájení Vít Šimral, radní hlavního města Prahy pro oblast sportu.

Výstava Tenkrát na Spartě dává nahlédnout na letenský klub v 80. letech

Památný zápas s Juventusem v čele s Michelem Platinim. Oslavy mistrovského titulu v Žilíně. Pozápasové čekání na výsledek souběžně hraného zápasu v Banské Bystrici. Následná euforie v kabině. Unikátní snímky zachycující nejen tyto okamžiky z historie letenského fotbalového klubu jsou k vidění na výstavě fotografií Tenkrát na Spartě.

„Dokumentuje události nejen na hřišti a tribunách, ale i zázemí a soukromí fotbalových idolů 80. let,“ vysvětluje autor snímků Zdeněk Lhoták, vítěz ceny World Press Photo v kategorii Sport za rok 1986. „Je určena hlavně přátelům fotografie, sportu, fotbalu a Sparty,“ dodal čerstvý sedmdesátník, který v 80. letech působil jako fotograf pražské Sparty, a měl tak přístup k hráčům jako Horst Siegl, Jan Berger, Ivan Hašek, Jozef Chovanec, František Straka, Vítězslav Lavička, Zdeněk Ščasný nebo Michal Bílek.

Výstavu 5. prosince zahájil radní Prahy 1 pro kulturu a sport Petr Burgr, který působil v TJ Břevnov, kde se krátce potkal s pozdější spartánskou legendou Janem Bergerem. „Rozdíl mezi námi byl v tom, že na mě letěl míč, já si ho pak zpracoval a poté přemýšlel, co s ním udělám. Na Honzu teprve letěl míč, a on už věděl, co s ním provede.“

„V době, kterou zachycují fotografie, Sparta odstartovala a prožívala vzácnou éru,“ připomněla současná členka spartánského představenstva Martina Králová dobu „Železné Sparty“, která sbírala tituly a kralovala českému i československému fotbalu. Všechny snímky doplněné komentáři hráčů vyjdou brzy i knižně.

Nejdůležitější je tým, bilancuje horolezec Jaroš.

Úspěšný rok uzavřel knihou Radek Jaroš, jeden z nejznámějších sportovců v Česku, má za sebou mimořádný rok. V srpnu vylezl na Kilimandžáro, nejvyšší vrchol Afriky, čímž získal pomyslnou Korunu světa, titul, jenž náleží každému, kdo dokáže vystoupit na vrchol nejvyšší hory na každém ze sedmi kontinentů. „Proti Himalájím, které jsou na jednom místě, to bylo zajímavé poznání jiných kultur a lidí, byla to skvělá zkušenost,“ řekl když představoval novou knihu Severní polokoule naší koule.

V ní líčí výstup na vrcholy nejvyšších hor tří ze sedmi kontinentů: Mount Everest, Denali a Elbrus. Zatímco při výstupu na Mount Everest uspěl už v devadesátých letech, další úspěchy přidal během posledních tří let. V tomto období zvládl i Vinson Massif, Kosciuszko, Aconcagua a naposledy letos v srpnu Kilimandžáro. „Není to úplně horolezectví v pravém slova smyslu, oproti Himalájím jsou to spíše výlety,“ dodal.

O Koruny světa usiloval od roku 2014, když na pátý pokus konečně stál na vrcholu poslední a pro něj osudové osmitisícovky K2. Přesně v padesáti letech tímto činem získal Korunu Himaláje za čtrnáct nejvyšších hor naší planety, čtrnáct velikánů, které výškou přesahují osm tisíc metrů. Dokázal to jako první Čech a patnáctý na světě. Letos v srpnu se pak po legendárním Reinholdu Messnerovi stal teprve druhou osobou, která má Korunu světa i Korunu Himaláji.

Nyní si chce dopřát zaslouženého odpočinku a věnovat se sportům, na které předtím neměl tolik času. Hodlá ještě navštívit Velikonoční ostrov a nejizolovanější hory na zemi.

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Nejčastěji chodí lidé do kostela na Vánoce, pravidelně jsou to čtyři z deseti obyvatel ČR

Otázku víry a náboženského chování obyvatel ČR sleduje STEM (Středisko empirických výzkumů) dlouhodobě v rámci výzkumné série TRENDY. Z těchto dat nabízíme pohled na základní otázky o víře, katolické církvi a účasti na životě církve v ČR za uplynulé čtvrtstoletí. Celkově je více věřících na Moravě a mezi obyvateli nad 45 let. K víře či náboženství se obecně hlásí spíše lidé angažovaní a lidé, kteří nejsou negativně naladěni. Víra nerozděluje a příslušnost ke katolické církvi není omezena na určité socioekonomické a vzdělanostní skupiny. V posledním desetiletí jsou ukazatele stabilní. Návštěva kostela patří k vánočním zvykům u 40 % respondentů.

Více než třetina (35 %) respondentů v roce 2019 uvádí, že osobně věří v Boha. Tyto počty jsou v posledním desetiletí více méně stabilní. Před rokem 2000 byly o něco málo vyšší, téměř 40 % respondentů udávalo, že v Boha věří. Na otázku „věřít v Boha“, kdy se nabízí škála odpovědí ano - nevím - ne, odpovědělo v roce 2017 „ano“ 27 % respondentů, 17 % neví a 56 % v Boha nevěří. Odpovědi od roku 1993 meziročně mírně kolísají, ale v zásadě se nemění.

Ve vztahu k náboženství se v posledních 25 letech považuje za věřícího každý čtvrtý respondent a tento údaj se dlouhodobě nemění. Nerozhodnutých je desetina respondent (pokles ze 17 % v roce 1994). Nábožensky není založeno v současnosti 35 % obyvatel. Podíl těch, kdo se považují za ateisty, vzrostl z 21 % v roce 1994 na aktuálních 31 %. Z nábožensky založené rodiny pochází v současnosti 1/3 respondentů, před 15 lety jich bylo kolem 40 %.

Ke konkrétní církvi se dlouhodobě hlásí 31 % respondentů, z toho většina k Římskokatolické (28 % respondentů v roce 2019).

„Západní civilizace své kořeny v křesťanství nemůže popřít, to by popřela sama sebe. Podobně ani náš národ neztratil víru, ať s ní 20. století otrásl,“ komentuje trendy Dominik kardinál Duka a dodává: *„Křesťanské slavení Vánoc dodnes představuje tradici, ke které se náš národ hrdě hlásí, a kostely přilákají v čase vánočním mnoho lidí. Svůj podíl na tom má i první úplný český překlad Písma, tzv. Bible leskovecká, který dal vznik lidové tradici malebných českých Vánoc a tvorbě betlémů, které dodnes zobrazují radostnou zvěst.“*

Dlouhodobě platí, že věřící jsou častěji lidé veřejně aktivní a pozitivně vnímající svět kolem sebe. Jedná se o lidi se zájmem o politiku a s vyšší účastí ve volbách. V Boha věří častěji respondenti, kteří sami sebe považují za dobře zajištěné a řadí se k vyšším vrstvám. Z hlediska hodnocení vývoje České republiky jsou věřící častěji optimističtější než nevěřící.

V otázkách víry je dlouhodobě jasná územní diferenciací, nejvíce se lidé k víře i církvi hlásí na Moravě, nejméně v severních Čechách. Konkrétně ve Zlínském kraji se ke katolické církvi hlásí 50 % respondentů, v Ústeckém kraji pouze asi 6 %. Víru deklarují častěji ženy než muži a starší věkové skupiny (lidé nad 45 let). K církvi hlásí více důchodci a řídící pracovníci.

Podle vzdělání se k víře o něco málo častěji hlásí lidé s vysokoškolským a středoškolským vzděláním; příslušnost ke katolické církvi je rovnoměrně ve všech kategoriích vzdělání, společenských vrstev i materiálního zabezpečení.

Účast na bohoslužbách je v čase stabilní a od poloviny devadesátých let se zásadněji nemění. Zhruba 20 % se účastní bohoslužeb častěji než několikrát do roka, kolem 30 % se účastní nepravidelně a 55 % nikdy. Pravidelně jednou týdně a častěji navštěvuje bohoslužby podle dat STEM zhruba 5 % obyvatel. Návštěva kostela o Vánocích však patří

k tradičním vánočním zvykům u více než 40 % respondentů. Před rokem 2005 byl podíl těchto návštěvníků bohoslužeb kolem 45 %.

„Církev zde byla a je pro všechny, jsme rádi, že lidé chodí do kostela po celý rok, nicméně o Vánočních svátcích je důvod k oslavám jistě velmi hluboký a rádi přivítáme i občasné návštěvníky,“ říká Stanislav Příbyl, generální sekretář České biskupské konference a zamýšlí se i dál: *„Lidé, kterým záleží na světě kolem, si častěji uvědomují, že Bůh je nedílnou součástí našeho světa. Víra na druhou stranu dává lidem schopnost být sám se sebou i se životem spokojenější.“*

Anglikánský biskup Gavin Ashenden konvertoval ke katolické víře

Na čtvrtou neděli adventní 22. prosince byl přijat do katolické církve bývalý kaplan královny Alžběty anglikánský biskup Gavin Ashenden. V českém prostředí není neznámý. Na začátku 80. let pašoval do Prahy náboženskou literaturu pro podzemní katolické semináře.

Jak uvedl týdeník *The Catholic Herald*, anglikánský duchovní byl přijat do společenství církve v katedrále ve Shrewsbury místním biskupem Markem Daviesem, který jej na cestě konverze osobně doprovázel. Biskup Davies také zdůrazňuje význam svědectví, které biskup Ashenden vydal v britském veřejném životě. *„Modlím se, aby toto svědectví trvalo nadále a bylo povzbuzením pro mnohé.“*

Co přivedlo biskupa Ashendena k přestupu do římské církve? Pro různá média, včetně BBC, vysvětlil, že hlavní roli sehrály tři faktory. Na počátku byl film o mariánských zjeveních, který jej po počáteční skepsi vedl ke stále hlubší modlitbě růžence. Dalším krokem byla rozjímání nad eucharistickými záznaky, které v anglikánské komunitě nemají žádné místo. A nakonec díky svědectví sv. Johna Henryho Newmana objevil význam učitelského úřadu církve. *„Pochopil jsem, že jedině katolická církev se svým magisteriem má teologickou integritu, teologickou dozrálou a duchovní sílu, aby bránila víru, obnovila společnost a zachránila duše v plnosti víry,“* řekl anglikánský biskup. Zároveň s bolestí podotkl, že jeho rodná církev kapitulovala před sekularizovaným světem.

Gavin Ashenden vystudoval právo na Bristolské univerzitě a teologii na evangelické Oak Hill theological College v Londýně. Postgraduální studia psychologie náboženství absolvoval na jezuitské Heythrop College na Londýnské univerzitě. Po práci ve farnosti v anglikánské diecézi v Southwarku působil 23 let jako kaplan Univerzity v Sussexu, kde rovněž vyučoval psychologii náboženství a literaturu. Od roku 2008 byl kaplanem královny Alžběty II. Na svou funkci rezignoval v roce 2017 poté, co odmítl na slavnost Zjevení Páně přečíst během liturgie v episkopální katedrále v Glasgow pasáž z Koránu, která popírá Ježíšovo božství. Toho roku také přestoupil do Křesťanské episkopální církve představující jednu z konzervativních odnoží anglikanismu. Dnes je přesvědčen, že jedině katolická církev nabízí alternativu k nesmlouvavosti kulturního marxismu, který se rozmáhá v post-křesťanské společnosti.

Podle Shrewsburské diecéze po přestupu do katolické církve pozbydou anglikánská svěcení Gavina Ashendena platnost a stane se laickým katolickým teologem. Diecéze však odeslala jeho biskupskou genealogii na Kongregaci pro nauku víry, která přezkoumá, zda by jeho svěcení mohlo být považováno z hlediska apoštolské posloupnosti za platné, jakkoli nedovolené. Anglikánští duchovní, kteří přestoupili do římské církve, jsou zpravidla znovu svěceni pod podmínkou, aby se vyloučila pochybnost o neplatnosti předchozího svěcení.

Podle zpráv České biskupské konference

Jesličky jsou domácím evangeliem

V Americe i ve světě v současné době dochází často z komerčních důvodů k jakémusi „posunu času“ - už v říjnu a listopadu začíná všude vánoční výzdoba, znějí koledy a na samotné Vánoce je všemu konec a na sv. Štěpána již lidé vyhazují vánoční stromky na smetiště. Při tom Vánoce začínají narozením Ježíše Krista 25. prosince a naši předkové tuto posvátnou dobu drželi přes Nový rok, Tři krále až do Hromnic 2. února. I my bychom si měli vážít této křesťanské tradice a zvláště betlému, které nám události Kristova narození viditelně připomínají.

Papež František ve své předvánoční katechezi, kterou nazval „Jesličky, domácí evangelium“, věnoval pozornost významu jesliček a navázal tak na svůj list vydaný v Grecciu krátce před tím o první adventní neděli.

Když andělé odešli do nebe, vydali se pastýři do Betléma a našli Marii a Josefa i děťátko položené v jeslích.

(srv. Luk 2,15-16)

Co znamenají jesličky v čase Vánoc? „Jesličky jsou živým evangeliem. Přináší evangelium na místa, kde se žije: do domů, do škol, na pracoviště, tam, kde se lidé setkávají, jsou v nemocnicích, v domovech pro staré lidi, ve věznicích, na náměstích...“, citoval Svatý otec ze svého Listu o významu a hodnotě vánočních jesliček.

Všude tam, kde žijeme, se připomíná důležitá věc: Bůh nezůstal neviditelný v nebi, ale přišel na zem, stal se člověkem, dítětem. „Připravit jesličky znamená oslavovat Boží blízkost: Bůh byl vždy na blízku svému lidu, ale ve chvíli, kdy se vtělil, o Vánocích, se stal až příliš blízkým. Je to právě ona Boží blízkost, kterou je třeba objevit, že Bůh je skutečný, konkrétní, živý a hmatatelný. Není to nějaký vzdálený pán nebo odtahitý soudce, ale Bůh je pokorná Láska, která sestoupila až k nám,“ řekl dále papež.

Ježíšek v jeslích nám připomíná tuto něhu. Některá sošky Ježíška zobrazují dítě s otevřenou náručí, aby nám řekl, že Bůh přišel, aby objal naše lidství. „Je nádherné stát před jesličkami a svěřovat tam Bohu svůj život, mluvit k Němu o lidech a situacích, které máme ve svém srdci, a také před ním bilancovat svůj rok, který se končí, abychom s Ním sdíleli naše očekávání a starosti,“ řekl Svatý otec.

Vodle Ježíška vidíme Marii a svatého Josefa. Můžeme si představovat, jaké myšlenky a pocity měli tito dva vedle dítěte, které se narodilo v chudobě: byla to radost, ale také zděšení. A můžeme také pozvat Svatou rodinu do svých domovů, tam, kde jsou radosti a starosti, kde se každý den probouzíme a jíme, nablízku našim nejdražším.

Jesličky jsou domácím evangeliem. Slovo jesličky znamená doslova „koryto, žlab“, zatímco město jesliček Betlém znamená „dům chleba“. Jesle jsou domovem chleba. Jesličky jsou tam, kde sdílíme naše pocity a kde se také dělíme o jídlo, kde si připomínáme Ježíše, který je základní stravou, chlebem života. On je ten, který sytí naši lásku, dává nám sílu v našich rodinách, abychom pokračovali dál a odpouštěli si.

Jesličky nám dávají ještě jedno poučení do života. Uprostřed rychlých rytů naší doby jsou pozváním ke kontemplaci.

Jesličky v audienční hale Pavla VI. ve Vatikánu

Připomínají nám okamžik zastavení, abychom se soustředili a přijali to, co je v životě opravdu podstatné. „Je důležité, abychom opustili hluk světa kolem nás a otevřeli se pro naslouchání Bohu, který mluví v tichosti. Jesličky jsou opravdu aktuálním znamením uprostřed života společnosti a rodin,“ zdůraznil papež a připomněl jedno speciální zobrazení jesliček, které se nazývaly *Nechme odpočinout Panmu Marii*. Byla tam Marie, která spala, a Josef, který houpal malého Ježíška, podobně, jak tomu chodí v rodinách, kde se rodiče musí v noci podělit o starost o malé dítě.

„Jesličky jsou skutečně aktuálním znamením. Ve světě se den co den vyrábí tolik zbraní a tolik krutých obrazů vstupuje do lidských očí a srdcí. Jesličky jsou naopak uměleckým zobrazením pokoje. Právě proto je to živé evangelium,“ zdůraznil papež další rozměr jesliček.

Z jesliček můžeme přijmout poučení o významu samotného života. Vidíme zde každodenní scény: pastýře s ovci, kováře, kteří bijí železo, pekaře, kteří přinášejí chléb a často také krajiny a situace typické pro naši oblast. „Je to tak správné, neboť se tak připomíná, že Ježíš přichází do našeho konkrétního života,“ připomněl papež a povzbudil nás: „Mějte vždy doma alespoň malé jesličky. Připomíná nám to, že Bůh přišel mezi nás, narodil se u nás a doprovází nás v životě. Je to člověk jako my, stal se jedním z nás. V každodenním životě již nejsme nikdy sami, On bydlí s námi. Bůh nějak zázračně nemění náš život, ale jestliže Ho přijmeme, vše se může změnit.“

„Přeji vám, aby jesličky byly pro vás příležitostí, jak pozvat Ježíše do svého života. Je to stejné, jako když otevřeme dveře a řekneme: 'Ježíši, vstup!' Je to konkrétní zakusení této blízkosti. Zvu vás, abyste pozvali Ježíše, aby on vstoupil do našeho života. Protože, když On v nás přebývá, náš život se rodí znovu. A pokud se náš život obnoví, tak toto jsou skutečné Vánoce. Přeji všem krásné Vánoce!“ zakončil papež František svoji katechezi.

Vzpomínka na Prof. Tomáše kardinála Špidlíka, SJ

Prof. Tomáš Špidlík, SJ

Dne 17. prosince 2019 uplynulo 100 roků od narození významného moravského římskokatolického teologa, kněze, jezuitu a pedagoga kardinála Tomáše Špidlíka. Nejen ve své vlasti, ale hlavně v zahraničí byl známým a oblíbeným vysokoškolským pedagogem, spisovatelem a vyprávěčem úsměvných příběhů, které sám vymýšlel. Narodil se v Boskovicih dne 17. 12. 1919, zemřel ve věku 90 let dne 16. 4. 2010 v Římě. Jeho tělo je uloženo na čestném místě za hlavním oltářem v bazilice „Nanebevzctí Panny Marie a sv. Cyrila a Metoděje“ na Velehradě u Uherského Hradiště v České republice.

Tomáš Špidlík absolvoval základní školu a gymnázium v rodných Boskovicih. V roce 1938 byl přijat ke studiu latiny a české literatury na filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Po uzavření českých vysokých škol nacisty na podzim roku 1939 vstoupil dne 23. 9. 1940 do jezuitského noviciátu v Benešově u Prahy. Když i tady zasáhli nacisté, pokračoval ve filozofických studiích na moravském Velehradě. Tam složil dne 23. 9. 1942 řcholní sliby. Jeho další studia a příprava ke kněžství byla několikrát přerušena intenzivní manuální prací, nařízenou nejprve německou, potom rumunskou a nakonec ruskou armádou.

Po skončení filozofických studií na Velehradě byl Tomáš Špidlík jmenován prefektem velehradského gymnázia. Vyučoval tam češtinu a ruštinu. V roce

1946 byl poslán na teologická studia do holandského města Maastricht. Tam pak dne 22. 8. 1949 přijal kněžská svěcení. V roce 1950 doplnil svá jezuitská formační studia v italské Florencii. V roce 1951 bylo zřejmé, že se do své vlasti nebude moci vrátit. Byla mu proto nabídnuta spolupráce s Vatikánským rozhlasem. Nabídku s potěšením přijal. Špidlíkovy české páteční promluvy ve vysílání Radia Vatikán byly pak překládány do mnoha dalších jazyků.

V letech 1951–1953 pokračoval ve studiích na Papežském orientálním institutu v Římě. V roce 1955 tam obhájil doktorskou práci nazvanou „Josef Volokolamský. Kapitola z ruské spirituality“. V Římě pak od roku 1954, už jako docent, vyučoval východní a patristickou teologii na Papežském orientálním institutu, na Papežské gregoriánské univerzitě a také v karmelitánském institutu zvaném Teresianum.

Kromě toho hostoval na mnoha evropských i světových univerzitách. Mimo jiné na „University of Northwestern St. Paul“ ve městě Saint Paul v USA, na univerzitě v Indii a v Kinshase, 11 milionovém hlavním městě Demokratické republiky Kongo. V roce 1961 byl jmenován vysokoškolským profesorem. V letech 1951–1989 působil, kromě již jmenovaných aktivit, také jako spirituál Papežské koleje sv. Jana Nepomuckého v Římě.

Prof. kardinál Tomáš Špidlík byl prastrýcem studenta, křesťanského aktivisty a mladého disidenta Pavla Švandy. Ten byl 10. října roku 1981 nalezen mrtvý na dně propasti Macocha v Moravském Krasu. K této tragické události došlo krátce po jeho srpnové návštěvě Otce Tomáše Špidlíka v Římě roku 1981. Podle názoru lidí z disentu v okruhu přátel Pavla Švandy a podle názoru vyšetřovatelů porevolučního „Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu“ byl Pavel Švanda zavražděn čsl. Státní bezpečností (zkr. StB). Naposledy byl viděn dne 2. 10. 1981, ale jeho tělo bylo nalezeno teprve až dne 10. 10. 1981. Přibližně 1 týden byl pravděpodobně vězněn a vyšetřován orgány StB.

Snaha tehdejších kriminalistů přiřknout mu sebevraždu není věrohodná, neboť během srpnové návštěvy Říma byl Pavel Švanda nadšený a plný plánů do budoucnosti. Po návratu z Říma se zapsal do dalšího ročníku vysokoškolského studia. Krom toho byl šťastně zasnoubený s medicíkou Annou Hornáčkovou. Bohužel! Důkazy, které by vraždu jednoznačně potvrdily, nebyly dosud nalezeny. Smrt Pavla Švandy je dávana do souvislosti se smrtí Ing. Přemysla Coufala, CSc v únoru téhož roku 1981. Tento tajně vysvěcený kněz zajišťoval spojení skryté Církve v Československu s Vatikánem. Přemysl Coufal byl nejdříve terčem nátlaku StB, a potom byl dne 26. 2. 1981 nalezen mrtvý v jeho zdemolovaném bytě v Bratislavě. Na celém jeho těle byly stopy mučení a brutálního násilí.

Od roku 1990 přednášel Prof. Tomáš Špidlík, už jako emeritní profesor, na Papežském orientálním institutu. Od roku 1991 žil a pracoval v „Centro Ezio Aletti“ v Římě. V roce 1996 byl „Ateliér duchovního umění“ výše zmíněného Centra pověřen výzdobou papežské kaple „Redemptoris Mater“ ve Vatikánu. Přitom Prof. Tomáš Špidlík a pater Marco Rupnik byli zodpovědní za teologickou a uměleckou výzdobu kaple.

V červenci roku 1992, po 46 letech odloučení, Prof. Tomáš Špidlík navštívil rodnou Moravu. Tehdy předsedal Mezinárodnímu setkání mládeže v Pustiměřci a byl jmenován čestným občanem pustiměřským. Týden nato vedl exercicie (duchovní cvičení) mladých lidí v Drysicích. V březnu roku 1995 s velkým úspěchem vedl duchovní cvičení papeže Jana Pavla II. a římské kurie. Dne 21. 10. 2003 byl papežem Janem Pavlem II. jmenován kardinálem, a to i přesto, že nikdy nebyl biskupem. Do svého kardinálského erbu si Prof. Tomáš Špidlík vložil heslo: „Ex toto corde“ (česky: „Z celého srdce“).

Kardinálské kolegium Otce Špidlíka vybralo, aby v Sixtinské kapli dne 18. 4. 2005 pronesl v pořadí druhou a současně poslední promluvu ke konkláve (shromáždění kardinálů volících papeže)

před volbou nového papeže. Novým papežem byl pak zvolen Benedikt XVI. Promluvu před Otcem Špidlíkem pronesl Prof. Raniero Cantalamessa. Tento zvyk zavedla apoštolská konstituce „Universi Dominici Gregis“. Ke kardinálům, kteří budou volit nového papeže, mají vždy promluvit 2 významné církevní osobnosti o situaci, ve které se v současné době Církev nachází a také o výzvách, které před ní stojí pro budoucnost.

Když se později Otce kardinála Špidlíka zeptali, co dne 18. 4. 2005 kardinálům shromážděným v Sixtinské kapli říkal, odpověděl pro něho typickým způsobem: „No, řeknu Vám co jsem udělal nakonec. Poněvadž já už budoucího papeže nevolím, tak když jsem domluvil, jsem jim řekl: A teď uděláme něco opačného, než se děje v našich kostelech. Poněvadž v našich kostelech během kázání chlapi čekají venku a jdou dovnitř teprve až kázání skončí, my teď uděláme pravý opak. Vy mne pošlete ven, já odejdu a Vy pak začnete.“

Smysl pro humor a nevšední přístup k vážným věcem byl pro Otce kardinála Špidlíka příznačný. Jednou se ho zeptali, proč je 10 Božích přikázání. Odpověděl poněkud zešířil: „Pán Bůh si posteskl: Ach ti lidi! A tak se zeptal Neapolitánů: Můžete zachovávat aspoň to „nepokradeš“? Odpověděli mu: Pane Bože, my jsme nikdy nekradli! Ale děláme kšefty a to víte, člověk se nesmí vázat. To není jenom tak! Pán Bůh se tedy ptá Němců: Tak aspoň to „nezabiješ“? Odpověděli: Ale my nikdy nechceme zabít! Ale to víte, vedli jsme války, a to je těžké! Pán Bůh se potom zeptá Francouzů: Aspoň to „nesesmilníš“? Odpověděli mu: Co máme dělat, když oni všichni přijedou do Paříže a tam provozují všechny ty lásky? Je to trápení, to my chápeme... Když si Pán Bůh už neví rady, obrátí se na Židy: Chcete zachovávat alespoň jedno přikázání? Zeptali se ho: A kolik stojí? Odpověděl jim: No nic, to je zadarmo! Židé Pánu Bohu rychle odpověděli: Tak to nám dejte všech deset!“

Zeptali se Otce kardinála Špidlíka kolik umí jazyků. Odpověděl: „No tož ten svůj jsem už zapomněl! Víte, když člověk studuje, musí rozumět mnoha ře-

čem. Mluvit, to už je složitější. Někdy to jde, někdy nejde. Například holandsky jsem mluvil plynule. Ale když už od té doby uplynulo 59 let, tak se mi to plete s němčinou, protože holandština je někde mezi němčinou a angličtinou. Svoje hlavní, vědecké knihy jsem musel psát francouzsky, ty populární jsem psal italsky. No a podívejte se, co se stalo! Italský prezident republiky mi udělil medaili za přínos pro italskou kulturu a umění!“

O životě v emigraci Otec kardinál Špidlík hovořil takto: „Jsou lidé, kteří se s cizinou nikdy nesmíří. Pořád sní: „Až já se vrátím domů!“ A když se pak vrátí domů, zjistí, že je to všechno jinačí a potom s pláčem jedou zpátky do ciziny. A je také druhý typ člověka, který se chce rychle přizpůsobit, a proto o sobě říká: „Já jsem Angličan!“ Ale jen co promluví je poznat, že není. A je to pak trochu směšné. No, já povídám, že jsem nikdy žádnou komedii nedělal. Jsem, odkud jsem. Rodem jsem Moravan, státní příslušností Čech, ceco (foneticky „čéko“). To v italštině znamená také slepý (psáno: cieco). Tak já jsem „čéko“ a v tomto mém věku jsem už taky dost hluchý. Když jsem byl v cizině, tak mi lidé vždycky pomohli, abych mohl dokončit to, co jsem doma dokončit nemohl. Tak jsem jim všem za to vděčný.“

Vedle mnoha státních cen a vyznamenání doma i v cizině obdržel Otec kardinál Špidlík úctyhodnou řadu čestných členství, čestných občanství a čestných doktorátů. Neměli bychom zapomínat, že po celý svůj dlouhý a čínorodý život studoval duchovní rozměr křesťanství Východu. V tomto oboru byl uznávaným znalcem. Není žádných pochybností o tom, že Otec kardinál Špidlík má velkou zásluhu na započatém a pokračujícím usmířování římskokatolické a pravoslavné církve. V záležitosti oboustranného přesvědčení o tom, že „Církev Kristova nejenom má, ale dokonce musí dýchat oběma plícemi“, si Otec kardinál Špidlík velice dobře rozuměl s papežem Janem Pavlem II.. Toto svoje přesvědčení sděloval Otec kardinál Špidlík nejen Janu Pavlu II., ale také předchozím a následujícím papežům.

Velkých zásluh Otce kardinála Špidlíka si byli vědomi také představitelé

Jeho Eminence Prof. Tomáš kardinál Špidlík, SJ

východní pravoslavné Evropy. V roce 1992, u příležitosti 600. výročí smrti Sergeje Radoněžského (opat, v Rusku jeden z nejuctívanějších pravoslavných svatých, žil v letech 1314–1392), byl Otec Tomáš Špidlík přijat sovětským exprezidentem Michailem Gorbačovem. V roce 1993 byl Otec Tomáš Špidlík jmenován čestným členem „Společnosti byzantských studií“, která sídlí v ruském Sankt Petěrburgu. V květnu roku 1997 obdržel čestný doktorát od rumunské univerzity v Cluj-Napoca, která jej prohlásila za jednoho z největších znalců východní spirituality. V prosinci roku 1997 mu čestný doktorát udělila Palackého univerzita v Olomouci, v květnu roku 1999 Karlova univerzita v Praze.

S využitím internetu připravil Jiří Kachlík, Brno, Česká republika

Před 160 roky zemřel sv. Jan Nepomuk Neumann, sídelní biskup města Filadelfie

Sídelní biskup filadelfský
Jan Nepomuk Neumann
(* 28. 3. 1811, † 5. 1. 1860)

Rodištěm slavného biskupa filadelfského Jana Nepomuka Neumanna je královské město Prachatice na Šumavě. Narodil se v měšťanské rodině dne 28. 3. 1811. Při křtu dostal jméno Jan Nepomucký. Na budoucí životní dráhu malého Jana měla největší vliv jeho zbožná matka – ze 6 jejích dětí si později 4 zvolily duchovní povolání. Janova starší sestra Jana byla dlouholetou představenou kongregace sester sv. Karla Boromejského v Praze pod Petřínem. Sestry boromejky ji nazývaly Matkou Karolinou.

Talentovaný Jan N. Neumann byl přijat na studia Gymnázia v Českých Budějovicích. Po maturitě se jako

mladý chlapec rozhodl pro kněžskou službu. Českobudějovický biskup později poslal nadaného bohoslovce na studia na teologickou fakultu Karlovy university v Praze. Svoje studia Jan dokončil se samými výbornými známkami. Tehdy, kromě češtiny, zvládl dokonale také latinu a němčinu.

Ale bohužel! V té době měla českobudějovická diecéze nadbytek kněží, a proto se starší českobudějovický biskup rozhodl svěcení nových kněží odložit. Tehdy se Jan Nepomuk Neumann rozhodl pro kněžskou činnost v Americe. Se svolením svého ordináře a s jeho požehnáním odcestoval dne 8. 2. 1836 do USA. A právě na svátek Božího Těla jeho loď přistála ve městě New York. Tam ho s radostí přivítal starší pan biskup Dubois a dne 25. 6. 1836 ho vysvětil na kněze.

Dva dny po svém vysvěcení byl Jan N. Neumann odeslán do svého prvního působistě na misijním území blízko Niagarských vodopádů. V misijní stanici Williamsville si pronajal malý pokojík a dal se horlivě do své činnosti na vinici Páně. Angličtina mu zprvu dělala potíže, postupně ji zvládl také na výbornou. Pěšky putoval rozsáhlými lesy kolem Niagarských vodopádů. Učil, kázal, zaopatřoval a sloužil mše svaté nejen pro německé a italské přistěhovalce z Evropy, ale také pro americké indiány. Na všechno byl tehdy sám. Byl proto šťastný, když za ním ze staré vlasti přijel jeho nejmladší sourozenec Václav Neumann. Ten pak Janovi pomáhal jako kostelník, učitel náboženství, kuchař i správce domácnosti.

Po čtyřech letech úmorné misionářské práce se Jan N. Neumann rozhodl vstoupit do kongregace Nejsvětějšího Vykupitele. Dne 4. 9. 1840 byl přijat superiorem redemptoristů

páterem Prostem. Poté odešel do Baltimore, aby tam prošel noviciátem. Tam dne 16. 1. 1842 složil sliby. Janův mladší bratr Václav šel do Baltimore s ním. Václav Neumann, jako vzorný bratr laik, zemřel až dne 10. 4. 1896 v Pittsburghu.

Redemptoristé měli tehdy v USA řadu klášterů. Členové kongregace Nejsvětějšího Vykupitele se věnovali hlavně misiím. Vždy horlivý řeholník a římskokatolický kněz Jan N. Neumann vedle své misionářské práce napsal tehdy 2 skvělé katechismy – malý pro začátečníky a velký pro pokročilé. První národní církevní sněm, svolaný roku 1852 do města Baltimore, Neumannovy katechismy s velkou chválou doporučil. Neumannův malý katechismus se pak dočkal 30 vydání, velký 18 vydání. Obdobně velmi oblíbená byla Neumannova kniha Biblické dějiny. Nadaný a velmi pracovitý řeholník Jan N. Neumann se později stal zástupcem provinciála kongregace Nejsvětějšího Vykupitele.

Když se roku 1851 filadelfský biskup Francis Kenrick stal arcibiskupem v Baltimore, za svého zpovědníka si zvolil Jana N. Neumanna. Už dříve poznal skvělé vlastnosti tohoto skromného redemptoristy, a proto ho doporučil papeži Piu IX. do funkce sídelního biskupa města Philadelphia. Přesto, že se tehdejší nejvyšší představený řádu redemptoristů pater Deschamps snažil návrh papeži rozmluvit, Pius IX. dne 1. 2. 1852 Jana N. Neumanna, po důkladném zvážení, sídelním biskupem ve městě Philadelphia jmenoval. Pan arcibiskup Kenrick pak svému nástupci předal svůj biskupský kříž a prsten. V den 41. Narozenin 28. 3. 1852 byl Jan N. Neumann vysvěcen na biskupa. Za své heslo si zvolil prosbu: „Utrpení Kristovo posilní mne!“

Už první neděli po svém vysvěcení biskup Jan N. Neumann kázal a sloužil mše svaté ve 3 kostelech svého biskupského města. Na srdci mu ležela především výchova mládeže, starost o kněžský a řeholní dorost a stavba křesťanských kostelů. Na výše námi zmíněném 1. národním sněmu biskupů v Baltimore roku 1852 biskup Jan N. Neumann vyslovil svoji naléhavou žádost: „V každé farnosti ať je katolická škola!“ Byl vyslyšen. Rozvoj katolicismu v USA byl pak dán existencí katolických základních, středních a vysokých škol. Dnes je proto sv. Jan Nepomuk Neumann plným právem považován za duchovního otce katolického školství v USA.

Před vyhlášením dogmatu, že Panna Maria byla od prvního okamžiku svého života uchráněna od dědičného hříchu, pozval papež Pius IX. katolické biskupy z celého světa do Říma. Dogma o neposkvrněném Početí Panny Marie papež Pius IX. vyhlásil dne 8. 12. 1854 dopoledne v chrámu sv. Petra v Římě za přítomnosti více než 200 biskupů. Pozván byl také biskup Jan N. Neumann. Je zajímavé, že když papež Pius IX. předčítal slova definice dogmatu z ozdobně napsaného dokumentu, listy mu obracel skromný biskup filadelfský, náš rodák z města Prachatice Jan Nepomuk Neumann. Vybral si ho k tomu sám papež.

Když pak jednoho dne, po jím odsloužené mši svatě v bazilice Santa Maria Maggiore v Římě, sestupoval biskup Jan N. Neumann po schodišti dolů, hodně přšelo. Najednou se u biskupa, který činil dojem chudého faráře, zastavil přepychový kočár. Na dveřích kočáru byl vymalován obraz Habsburckého orla. Otevřely se dveře a z nitra kočáru bylo slyšet hlas: „Jdete domů, Otče? Tolik přší, pojdte se svězt!“ Byl to bývalý císař rakouský, Ferdinand Dobrotivý, který se právě vracel od zpovědi v téže bazilice. A jaké bylo jeho překvapení, když se dověděl, že tento malý, prostě oblečený kněz byl kdysi jeho poddaným, a že je to redemptorista a nynější biskup v americké Filadelfii. „Otče biskupe, až na cestě k domovu přijedete do Prahy, musíte se zastavit u mne v Praze na Hradčanech. Budete u mne vítán a já Vám něčím přispěji na dostavbu Vaší katedrály ve Filadelfii!“ Později, v Praze na Hradčanech, dostal Jan N. Neumann od bývalého císaře na dokončení katedrály více než 1000 zlatých. V té době to byl opravdu královský dar, který dokončení nádherné katedrály sv. Petra a Pavla ve městě Philadelphia znatelně přiblížil...

Na 8. provinciálním sněmu v Baltimore bylo navrženo, aby diecéze filadelfská byla povýšena na arcidiecézi a rozdělena na menší celky - biskupství. V tomto smyslu byl podán požadavek do Říma. Důvodem byla velká rozloha filadelfské diecéze - téměř 40 000 km². Obsahovala 150 farností, v nichž žilo na 125 000 katolíků. Tolik práce už jeden jediný biskup nemohl zvládnout. V roce 1857 pak z Říma přišla nečekaná odpověď. Řím pro filadelfskou diecézi jmenoval nového biskupa koaltora s právem nástupným. Stal se jím kněz ze Cincinnati, páter Jakub Bedřich Wood. Biskup Jan N. Neumann, podle pokynů z Říma, měl být i nadále ordinářem. Před příchodem nového biskupa dal biskup Jan N. Neumann upravit nejkrásnější pokoj své rezidence a přenést do něho pohovky a koberce ze svého pokoje. Vlastní jeho pokoj byl pak úžasně prostý. Zůstala v něm jenom železná postel, věšák na šaty, 2 staré židle a velký stůl. Biskup Jan N. Neumann žil už odedávna odříkavě, jako pravý syn sv. Alfonse z Liguori.

Nový pan biskup Wood byl přijat vyššími kruhy ve Filadelfii s nadšením. Vždyť to byl muž světového rozhledu! Byl vysoké postavy – o hlavu vyšší než jeho představený Jan N. Neumann. Vždy elegantně obločený byl svým vzhledem opravdovým prelátem. Oblibu si získal svým měkkým hlasem, vlídným úsměvem a noblesním vystupováním. Biskup Jan N. Neumann ponechal svému spolubratru finanční vedení diecéze a sám se věnoval duchovní pastorači. Odjel na namáhavé vizitace v nejzazších koutech jeho rozsáhlé diecéze. Dodatečně se naučil irskému jazyku. Jednou v irské kolonii v Trevortonu přišla k němu stará babička ke zpovědi. V keltské řeči vyznala své hříchy a pak si vyslechla Neumannova slova útěchy. Doma si libovala: „Zaplat' Pán Bůh! Konečně máme jednoho irského biskupa!“

Slavnostní svěcení katedrály ve Filadelfii proběhlo dne 14. 9. 1859. Jan Nepomuk Neumann si přál, aby katedrálu vysvětil jeho předchůdce pan arcibiskup Kenrick, který stavbu katedrály zahájil. Nabídku, aby katedrálu sám vysvětil, Jan Nepomuk Neumann zdvořile odmítnul. Poslední měsíce se necítil plně zdrav, míval závratě a bolesti hlavy. Přesto horlivě vykonával

Poutníci z České misie v Chicagu ve Filadelfii v roce 2003
u hrobu sv. Jana Nepomuka Neumanna

své duchovní povinnosti. Ještě o Vánocích roku 1859 sloužil půlnoční mši svatou u redemptoristů v kostele sv. Petra. Všem řeholním spolubratrům popřál veselé Vánoce. Potom zpovídal a znovu celebroval v katedrále.

Dne 5. 1. 1860 biskupa Jana Nepomuka Neumanna navštívil jeho dávný přítel páter Urban. Přinesl mu papírek s úmysly na rok 1860. Při snídani biskup Jan Nepomuk Neumann vyprávěl rozmarné příběhy ze svého mládí. Jeho spolustolovníci si s údivem všimli, že vyprávějící biskup často užívá česká slova. To obvykle nedělal. Odpoledne téhož dne si vyšel do města na čistý vzduch. V 15:30 h se vracel z pošty do své rezidence. Po cestě se modlil růženec. Náhle pocítil v hlavě ostrou bolest, zapotácel se a usedl na schodech domu v ulici Vine Street. Pak se zvedl, aby pokračoval v cestě domů. Po několika krocích upadl na zem. Dva muži, kteří mu přispěchali na pomoc, z jeho úst slyšeli jím neznámá slova modlitby. Byla to slova české modlitby Zdrávas Maria. Brzy poté, co ho přenesli do domu č. 1218, byl už biskup Jan Nepomuk Neumann v Pánu. V 16:09 h dne 5. 1. 1860 zemřel na mozkovou příhodu (mrtvici). Za 2 měsíce a 23 dnů by mu bylo 49 roků.

V roce 1896 byl biskup Jan Nepomuk Neumann prohlášen za ctihodného a byl zahájen proces jeho svatořečení. Obojí na základě skutečnosti, že konal ctnosti v hrdinském stupni a také proto, že se na jeho přímluvu staly zázraky. Dne 23. 6. 1963 prohlásil papež Pavel VI. našeho rodáka Jana Nepomuka Neumanna za blahoslaveného. Dne 19. 6. 1977 byl pak biskup Jan Nepomuk Neumann tímž papežem Pavlem VI. prohlášen za svatého. Po sv. Elizabeth Ann Seton se sv. Jan Nepomuk Neumann stal druhým světcem, který působil a zemřel v Severní Americe, v USA. Stejně jako ona se stala patronkou USA, je sv. Jan Nepomuk Neumann mužským patronem USA. Rok 2011 vyhlásili američtí redemptoristé „Rokem sv. Jana Nepomuka Neumanna“. Oslavy se konaly také v českém městě Prachatic, kde se roku 1811 svatý biskup Jan Nepomuk Neumann narodil.

*Z práce Josefa Kubalíka v knize „Bohemia Sancta“ a z dalších pramenů připravil
Jiří Kachlík, Brno, Česká republika*

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken

Owner Director

In association with

Conboy's Westchester Funeral Home

10501 West Cermak Road

Westchester, Illinois 60154

*Other Funeral Home locations
available upon request*

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbaken@sbcglobal.net

*Continuing the Marik Family Tradition
of Funeral service*

CZECH CATHOLIC UNION

5349 Dolloff Road

Cleveland, Ohio 44127

Fraternal Life Insurance

Since 1879

1-216-341-0444

Theresa Aveni, President

HLASY NÁRODA

Máte již zaplacenou předplatné na rok 2020?

**Vpravo nahoře na nálepce s Vaší adresou
je měsíc a rok, kdy Vám předplatné končí**

USA na rok – osobní odběr v kostele: 30.00 USD

USA na rok – poštou 1. třída:

30.00 + 20.00 poštovné = 50.00 USD

Kanada na rok letecky:

30.00 + 35.00 poštovné = 65.00 USD

(prosíme z Kanady posílejte šeky v US dolarech)

Ostatní cizina na rok letecky:

30.00 + 60.00 poštovné = 90.00 USD

Šeky pište pouze na: Czech Mission

Naše adresa:

Czech Mission

9415 Rochester Ave.,

Brookfield, IL 60513

Tel.: (708) 255 - 5117 Mobil: (708) 533-1050

Doporučte Hlasy národa svým známým!

**Prosíme dary na kostel i předplatné novin
veškeré šeky pište na CZECH MISSION,
jinak nám šek banka vrátí. – Děkujeme za pochopení.**

Česká misie Vás zve na TŘÍKRÁLOVÉ ODPOLEDNE

v Klubu České misie

9415 Rochester Ave. Brookfield, IL 60513

v neděli 5. ledna 2020

od 12.00 v poledne oběd

od 1.30 odpoledne program

K poslechu, zpěvu i tanci

zahrají vánoční koledy,

populární melodie a lidové písně

Cimbálová muzika,

skupina Borůvky

a další hosté

Bude připraveno hojné občerstvení.

Vstupné dobrovolné

Informace Mons. Dušan Hladík

Telefon: (708) 255 - 5117 Mobil: (708) 533 - 1050

Vroucí vzpomínka

S hlubokou bolestí si dne 12. ledna 2020 připomeneme dvanácté výročí, kdy byl Pánem života a smrti povolán na věčnost náš milovaný manžel, tatínek a bratr, pan

Josef Borýsek

Narodil se 5. září 1942 v Horním Němčí na Moravě.

Do USA přicestoval po tragické smrti tatínka v roce 1952 se svou maminkou Marií Borýskovou a starším bratrem Zdeňkem a usadili se v Chicagu. 33 roků pracoval v American National Can Corp.

V USA se oženil s manželkou Věrou a společně vychovali syna Johna.

Po celých 55 let svého pobytu v USA byl činný v Moravských spolcích a krajanskému životu a uchování národních tradic věnoval své celoživotní úsilí.

Od roku 1993 byl prezidentem Ústředny moravských spolků.

Dne 12. ledna 2008 ve věku 65 let podlehl nenadálé těžké nemoci.

Je pochován na hřbitově Panny Marie Královny Nebe v Hillside, IL.

Vzpomínkovou mši svatou za něho i jeho zemřelou matku Marii Borýskovou budeme obětovat v neděli 12. ledna 2020 v 10.30 dopoledne v kostele České misie v Brookfieldu.

Děkujeme všem, kdo si na něho vzpomenou v modlitbě s námi.

**Věra Borýsková, manželka
John Borýsek, syn
a ostatní příbuzní v USA, Kanadě
a v České republice**

Bolestná vzpomínka

Letošního 17. ledna tomu bude sedm let, kdy nás navždy opustila naše milovaná manželka, maminka a babička, paní

Marie Peroutka

Narodila se 12. února 1936 v obci Pitín u Uh.Hradiště. V Brně vystudovala průmyslovou školu stavební a pracovala v projekčním ústavu, kde poznala svého manžela Miloše. V roce 1957 uzavřeli sňatek a r. 1965 se jim narodil syn Pavel. V létě 1968 se kvůli invazi sovětských vojsk do Československa nevrátili z dovolené ve Vídni, ale odjeli do Chicaga a zde pak úspěšně pracovala v projekčních ústavech. V posledních letech statečně bojovala se zákeřnou nemocí, v níž ji posilovala hluboká víra v Boha - podlehl jí 17. ledna 2013.

Vzpomínkovou mši svatou za ni budeme obětovat v kostele České misie v neděli 19. ledna v 10.30 dopoledne

Děkujeme všem, kdo si spolu s námi na ni vzpomenete v modlitbě.

**Miloš Peroutka, manžel
Pavel Peroutka, syn s rodinou**

CZECH and SLOVAK FOLKSONG CDs

Czechoslovak Folksongs, Anita Smíšek, soprano, accompanied by Jerry Minář on concertina

AP-0047 CD \$15.00

Ej, Lásko, Lásko (O Love, Love) 38 Folksongs from Bohemia, Moravia and Slovakia sung in native dialects by Anita Smíšek, accompanied by classical guitarist, Steven Zdeněk Eckels

AP- 0006 CD \$15.00

Czech Trombone Treasures,

St. Olaf Trombone Choir and Friends directed by Paul Niemisto perform music from 3 collections edited by Joel Blahník: *Prague Trombones*, *New Prague Trombones*, and *Encore! Prague Trombones* plus more

AP-0060 CD \$15.00

Payable by check to: Dominican Sisters
Send order/payment to: Anita Smisek, OP
585 County Road Z, Sinsinawa, WI 53824-9701

Name _____
Address _____
City State Zip code _____

Item No.	Qty	Title	Price
S & H			+ \$2.00
Total			

Česká misie Vás zve na KYTAROVÝ KONCERT

Vladislava Bláhy

a jeho manželky

Tatsiany Drobysch

V úterý 28. ledna 2020 v 7.00 večer
v kostele České misie
9415 Rochester Ave
Brookfield, IL 60513

**V bohatém programu zazní skladby
pro kytary
a domru**
(starý slovanský třístrunný nástroj)
a zpěv

Johann Sebastian Bach:	Toccata
Johann Sebastian Bach:	Jesu, Joy of Man's Desiring (z kantáty č. 147)
J. S. Bach – Ch. Gounod:	Ave Maria
Anonym:	2 křesťanské běloruské písně
Engbert a Gismonti:	Aqua y vinho (Voda a víno)
Štěpán Rak:	Elegie, Hora
Enrique Granados:	Oriental
Astor Piazzolla:	Café
Jorge Cardoso:	Milonga
John W. Duarte:	Variace na katalánskou lidovou píseň
Milan Tesař:	Suita Karussel

Změna programu vyhrazena

Uložte si data do kalendáře

Česká misie Vás zve

o dvou prvních postních víkendech
vždy pátek, sobota a neděle

28. února - 1. března 2020

6. - 8. března 2020

NA PŘEDNÁŠKY

Centra naděje a pomoci

CENAP Brno

Pětičlenný tým lékařek a odborných lektorek

MUDr. Ludmila Lázníčková
MUDr. Alžběta Podolová
Mgr. Jana Vaňková
Bc. Hana Přikrylová
Ing. Markéta Juzová

Připravil pro široký okruh zájemců kurzy týkající se lidské sexuality:

Přirozené plánování rodičovství
Sexualita v manželství podle Božího plánu
Úskalí antikoncepce
Jak mluvit s dětmi a dospívajícími
o vztazích a sexu
Pro mládež - Desatero a lidská plodnost
Pro dívky - Být sama sebou
Osobní svědectví přednášejících
Diskuse s lektorkami
Budou možné individuální konzultace

**Podrobný program všech kurzů a přednášek
přineseme v příštím čísle Hlasů národa.**

Panna Maria z Mariánské u Jáchymova

Dokončení ze str. 2

Ke svému překvapení v něm našel v kurníku mezi všelijakým haraburdím pohrozenou sošku Matky boží. Jako dobrý katolík ji nechal očistit a do konce života ji měl ve veliké úctě. Když jako městský rychtář roku 1682 zemřel, odkázal sošku své dceři Anně Lucii provdané Maderové. A ta potom, jak již víme, věnovala sošku Panny Marie do poutního kostela Nanebevzetí Panny Marie na Mariánské. Milostná soška se stala významnou částí hlavního oltáře. Mnoho lidí se účastnilo poutí k Panně Marii ze Sorgu a prosilo ji o pomoc v těžkých chvílích jejich života. Děkan Böhmer ve své kronice z roku 1834 uvádí zázraky Panny Marie ze Sorgu (vyslyšené modlitby), které měl později uznat i papež. Víra v její pomoc byla ohromná. Příkladem může být následující příběh. Hrník spadl do jámy, v pádu se mu podařilo zachytit lana a skončil nezraněn po téměř dvacetimetrovém pádu na skalním výstupku. Během pádu prosil pannu Marii o pomoc, které se mu skutečně dostalo. Aby to dokázal, skočil podruhé do jámy dobrovolně a tak hloupě zahynul. Známých příkladů víry v Pannu Marii ze Sorgu je více.

Zajímavé jsou i dramatické příběhy okolo kostela s Pannou Marií. Fr. Eusebius Kolitsch si vybudoval v roce 1700 poblíž kostela poustevnu. Tam žil, byl činný při bohoslužbách při poutích, i jinak činil mnoho dobrého pro obyvatele i procházející poutníky. 30. května roku 1728 byl přepaden lupiči, kteří po něm žádali cenné kostelní předměty. Ty byly uloženy v jáchymovském kostel svatého Jáchyma a proto ani jim nemohl nic vydat. Vztekli lupiči ho zbilili, svázali a nakonec poustevnu zapálili, ve které Eusebius Kolitsch uhořel. Následně jáchymovská městská rada nechala na místě vyhořelé poustevny postavit hostinec a dřevěný útulek pro poutníky. V té době se i jáchymovské hornictví dostalo na mírný vzestup. Horníci to přičítali přímlově Panny Marie ze Sorgu a roku 1736 byli na zázračný obraz přidání dva představitelé hornického stavu.

Císařským diplomem ze dne 19. 1. 1754 je potvrzen poutní statut kostela Nanebevzetí Panny Marie a kostel je propůjčen Řádu menších bratří kapucínů. Krátce poté (27. 5. 1754) je vydáno povolení arcibiskupské konzistoře pro řádový kostel a hospic (Hospitium ad S. Mariam Curatricem), kostel Nanebevzetí Panny Marie je předán do péče řádu žebavých mnichů – Řádu menších bratří kapucínů. V následujícím roce započala stavba kláštera včetně řádového kostela sv. Františka. Dne 22. 10. 1760 je sepsána smlouva mezi městem a řádem kapucínů (zakládací listina), kterou podepsal provinciál Serafin (24.9.1761). Stavba kláštera byla ukončena v roce 1765. V klášterních místnostech je ihned založena jednotřídní škola. Aby mniši, kteří činili pro obyvatele okolních obcí mnoho užitečného, nemuseli žebrot, dostávali od městské rady Jáchymova chléb, mouku a soudek piva.

Nyní se přeneseme až do dvacátého století, do roku 1948. Veškerou moc v Československu nyní veřejně přebírají komunisté, vzniká "Jáchymovský gulag". Poblíž kláštera na Mariánské stojící tábor pro německé válečné zajatce (jeden ze sedmi) se změnil na nápravně pracovní tábor, kam byli posíláni především političtí vězni na práci v dolech – těžba uranu pro Sovětský svaz. Nedařilo se postavena kasárna pro ostrahu (Státní bezpečnost). Pracovníci ostrahy začátkem roku 1949 obsadili a začali používat budovy kláštera včetně obou kostelů. V té době tři stateční mužové, P. Optát Basler, P. Josef Frank a kaplan Smejkal odvezli milostnou sošku do Nového Zvolání u Vejprt. Později byli v zinscenovaném procesu o přechovávání zbraní zatčeni. Dne 12.6.1952 byla soška Panny Marie po souhlasu pražské kapitulní konzistoře předána z Nového Zvolání děkanskému kostelu sv. Jáchyma v Jáchymově. Dne 8.6.1954 rozhodla pražská konzistoř o předání sošky zpět do kostela Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v Novém Zvolání u Vejprt. Nastala dost nechutná tahanice komunisty schválených církevních hodnostářů

o milostnou sošku mezi Novým Zvoláním a Jáchymovem. Jednalo se především o milodary věřících. Dne 12.6. 1954 bylo sepsáno memorandum jáchymovských občanů proti rozhodnutí pražské konzistoře, které podpořil dokonce předseda Městského národního výboru Jáchymov. Nakonec pražská konzistoř definitivně rozhodla o ponechání sošky Panny Marie z Mariánské v Jáchymově.

Co se mezitím dělo v klášteře na Mariánské. V kryptě byly vyšetřovny, ze kterých se často ozýval nárek. Z poutního kostela Nanebevzetí Panny Marie se stala střelnice, cílem byly hlavy anděličků. Do řádového kostela sv. Františka byla probourána garážová vrata a z kostela se stala garáž. V klášterním dvoře byli chováni psi pro hlídky ostrahy. V klášterní zahradě divoce pobíhala hladová prasata. Když si členové ostrahy chtěli udělat zabíjačku, museli prase zastřelit z určité vzdálenosti. Po skončení těžby uranu na jáchymovsku komunisté za sebou uklízeli všechny stopy. Tak také již silně zdevastované budovy kláštera i kostelů byly v roce 1965 odstřeleny a rozhruty buldozérem. A milostná soška? Po všech dramatických událostech zůstala v kostele sv. Jáchyma v Jáchymově. Dvoumetrový podstavec pod ní je zhotoven z kamenů bývalého kláštera na Mariánské. Na sošku se však nezapomnělo ani jinde. V roce 1966 rodáci z Mariánské postavili v rakouském Greifensteinu nový kostel Kirche Maria Sorg a do průčelí zazdili kříž, který tajně vyhrabali v sutinách na Mariánské. V roce 1987 je statut poutního místa dekretem Františka kardinála Tomáška ze dne 8.11. převeden z Mariánské do kostela sv. Jáchyma v Jáchymově. Historie kostelů i kláštera na Mariánské končí. Snahy o vybudování památníku nebo kaple na Mariánské zatím neměly úspěch. Dnes, kdy se v České republice relativně dobře žije již nikdo neklečí před milostnou soškou a neprosí o pomoc. Doufáme, že se lid český k Bohu zase navrátí.

*Jaroslav Oheč
Jáchymov, Česká republika*

Páter Prokop Diviš, premonstrát

Vzpomínka na českého vynálezce bleskosvodu, který zemřel 25. prosince 1795

Prokop Diviš OPream.

(* 28. března 1698 † 25. prosince 1765)

Václav Prokop Diviš, vlastním jménem Václav Divíšek, byl český katolický kněz, teolog, člen premonstrátského řádu, přírodovědec, léčitel, hudebník a vynálezce. Je znám především jako vynálezce bleskosvodu či hromosvodu (1750 – 1754). Svůj "meteorologický stroj", který fungoval jako bleskosvod, sestavil dříve (1754) než světově uznávaný vynálezce bleskosvodu Benjamin Franklin (teoretický koncept 1753, sestaven 1760). Divišova koncepce byla ovšem odlišná od Franklinovy, jeho bleskosvod byl především uzemněný, a proto fungoval lépe.

Historik František Martin Pelcl v německy psaných „Podobiznách českých a moravských učenců a umělců“ vydaných r. 1777 čerpal údaje k Divišově životopisu jednak z prostředí tehdejší pražské soukromé Učené společnosti, jejímž členem byl i Divišův spolupracovník profesor lékařské fakulty Jan A. Scrinici, švagr historika Gelasia Dobnera, jednak se opíral o údaje z okruhu premonstrátů. Podnět přišel s největší pravděpodobností přímo z Louky v nejbližší době josefínských reforem. Opat

Řehoř Lambeck už v červenci r. 1764 ve Vídni při světské confirmaci a audienci u nově zvoleného císaře Josefa prý musel vyslechnout přímo z jeho úst nelichotivá slova o louckém klášteře. Byl to určitě jeden z více důvodů, aby premonstráti pečlivě uchovávali Divišovu pozůstalost až do zrušení kláštera v r. 1784. „Meteorologický stroj“, hudební nástroj „denisdor“ i události z Divišova života podrobně popsal Pelclovi loucký kanovník Ambrož Janko a pravděpodobně i další pamětníci z loucké kanonie.

Životopisné údaje mohl Pelcl získat z údajů, které později (r. 1874) uspořádal I. Müller do katalogu premonstrátských kanovníků. Uvádí však datum Divišova narození 1. 8. 1696, zatímco zmíněný katalog datum o rok pozdější - 1. 8. 1697. Došlo asi k chybě v prepisu a tak v závěru životopisu se konstatuje, že Diviš zemřel v době během vyjednávání o prodeji „denisdoru“ pruskému princovi Jindřichovi 21. prosince 1765 v 69 letech svého věku (seines Alters). Den a rok narození stanovil spolehlivě až r. 1897 významný lékař a žamberský rodák Prof. Dr. Eduard Albert, který spolu s děkanem P. K. Chotovským dle záznamu farnosti Žamberk Prokopa Divíše ztotožnil s Václavem Divíškem narozeným dne 28. března 1698 na gruntu v Helvíkovcích patřícímu městečku Žamberku. Toto datum je historiky přijímáno jako spolehlivé i přes poctivou snahu hledat místo narození v obci Pěčíně. Písemný údaj o úmrtí se nachází v druhém dílu mortuaria premonstrátského kláštera v Praze na Strahově (Mortuarium ecclesiae Sion Pragensis vulgo Strahov, Pars II – Iulius-December) sdělující, že zemřel 25. prosince 1765 v 68 roku věku (anno actatis). Zápisy byly do strahovského mortuaria systematicky prováděny zhruba od poloviny 18. stol. A později doplňovány. Obsahují záznamy o úmrtí nejen kanovníků strahovských, ale premonstrátů z jiných klášterů, příp. far. Na stránce s datem 25. prosince je zápis o

skonu Prokopa Divíše uveden jako čtvrtý v pořadí. F. M. Pelcl převzal datum z jiného zdroje, snad by se našla stopa k vysvětlení v jiných dokumentech. Považujeme-li data narození zjištěná MUDr. E. Albertem a úmrtí dle mortuaria za spolehlivá, zemřel Diviš ve věku nedozrálých 68 let.

Přes rozdíly v datování pohřeb byl asi vykonán v některý den vánočního oktávu, neboť od r. 1756 bylo Dvorským reskriptem nařízeno, že tělo zesnulého nesmí být pohřbeno před uplynutím 48 hodin od nastalé smrti a jejího konstatování lékařem.

Divišův „meteorologický stroj“ fungoval jako bleskosvod.

Místo úmrtí Prokopa Diviše bývalo udáváno v literatuře rozdílně – fara v Příměticích, nebo loucký klášter. Nevíme ani, kde byl pohřben. O nemocné a staré spolubratry se premonstráti pečlivě starali v klášterní nemocnici v Dyji (Milfrónu). I když zůstával stále formálně farářem v Příměticích, nejspíše zemřel asi v klášteře (v kláštorech bývaly oddělené místnosti pro nemocné řeholníky), kde na sklonku života dopisoval pojednání o výsledcích svých pokusů a dokončoval druhý „denisdor“. Měl zde svého písaře a opatem byl od jara r. 1764 příznivě mu nakloněný Řehoř Lambeck.

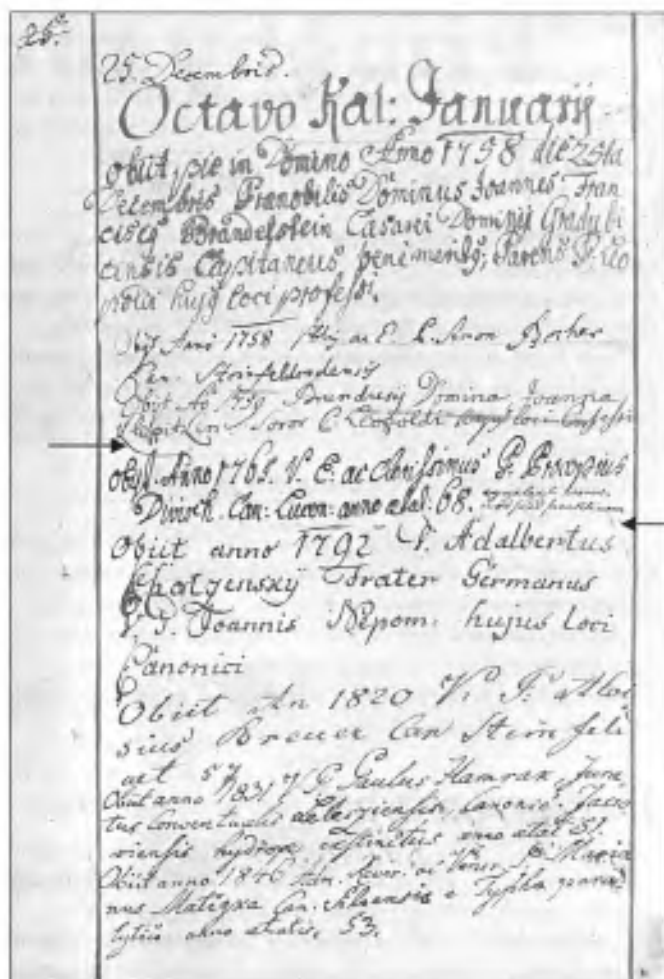
Pohřben mohl být buď na louckém hřbitově (ten byl v polovině 19. stol. zrušen a ostatky zesnulých přeneseny na nový hřbitov u silnice směrem na Brno), nebo v kryptě baziliky, příp. v podzemí s ní související. Zákaz pohřbívání v kostelích a kryptách se začal uplatňovat až po r. 1784.

Za posledního louckého opata Daniela Todla přišla na konvent pohroma. Nejprve v podobě povodně, když 28. února 1784 rozvodněná Dyje zaplavila klášter a řeholníci museli odstraňovat následky záplavy. Proud řeky tehdy zničil až na čtyři domy St. Šaldorf, vážně poničil Sedlešovice a byly i oběti na lidských životech. Druhá pohroma přišla 29. července, kdy nařízením císaře Josefa II. byl klášter zrušen. Při inventuře byl sepsán podrobný inventář, část předmětů byla dána do dražby nebo prodána kupcům. Podle pamětníků plně naložené vozy odvážely r. 1785 část knihovny, cenné sbírky map a jiné předměty do Vídně, včetně Divišovy „Wetterstange“, snad části dílů „povětrnostního stroje“. „Denisdor“, který podle vzpomínek jednoho z noviců stával v posledních letech kláštera v refektáři, byl odvezen ke dvoru do Vídně. Klášterní budovy byly předány vojákům jako kasárna, stará prelatura a kastel u Dyje sloužily jako obydlí pro hospodářský úřad Louka. Bazilika se stala farním kostelem a v té době došlo patrně k zazdění jižního vchodu z ambitu do prostoru před sakristií a ke stavebním úpravám uvnitř i pod bazilikou. Vzniklo tak několik uzavřených míst v bazilice i v jejím podzemí. Některá byla zpřístupněna při

rekonstrukci v devadesátých letech minulého století, jiná dosud unikají poznání.

Bez zajímavosti není zpráva, že hned po zrušení kláštera se na znojemském magistrátu přihlásil zedník, který vypověděl, že premonstrátům v podzemí zazdil značný počet zlatých a stříbrných mincí i mešní nádoby. Pátrání po tomto pokladu bylo později neúspěšné, neboť zedník nebyl schoopen ono místo určit. Premonstráti prý ho vodili oklikami rozsáhlým podzemím, nad hlavou slyšel i tok Dyje.

Zájem o osobnost Prokopa Diviše oživil na podzim roku 1985 předseda Klubu autorů literatury faktů PhDr. Miroslav Ivanov, který požádal o možnost zprostředkování návštěvy baziliky. Navštívili jsme ji v dubnu následujícího roku díky pochopení tamního faráře P. Františka Kubaše. Důvod návštěvy mi PhDr. M. Ivanov sdělil až po návštěvě baziliky při drobné opravě svého žlutého wartyburgu. Nerovnost dláždění poškodila spodní část automobilu... Měl podrobné plány podzemí kláštera a baziliky i dopis čtenáře, který jako stavitel při stavebních úpravách ještě v dobách první republiky objevil část nepřístupného prostoru. V r. 1990 o dopisu zmíněného čtenáře zběžně informuje v publikaci „Nepravděpodobné příběhy, aneb jak jsem dělal literaturu faktů“. Z textu nevyplývá, který klášter a jaké místo v něm měl na mysli. Ve vzájemné korespondenci napsal o možném hrobu Prokopa Diviše v závěru dopisu z 24. dubna 1986 bezprostředně po návštěvě Znojma, druhá zmínka je až v posledním, krátkém na rozloučenou, n celý měsíc před úmrtím: „..., Děkuji Vám za všechny ty roky za milou korespon-

Mortuarium strahovských premonstrátů

(Mortuarium ecclesiae Sion Pragensis vulgo Strahov,
Pars II – Iulius-December)

U jména Prokopa Diviše je drobným písmem česky připsáno:
„Vynalezl hromosvod před Franklinem“

denci – těšila mě. Vzpomínám, jak jste mi ukazoval památky Vašeho města – i záhadu Divišova pohřbu. Snad příští generace budou mít víc štěstí... Budu-li tady ještě o Vánocích, napíši.“ Už nenapsal. Zemřel 23. prosince 1999. Tužil místo Divišova hrobu?

Zamýšlel napsat publikaci s tematikou znojemské historie a v r. 1994 plánoval čtenářskou besedu o literatuře faktů. Na nabídku sekretáře KALFu odpověděla referentka ze Znojemské Besedy, že si to musí promyslet... Beseda se nekonala, možná bychom věděli dnes více. V čas dušičkový vzpomene na významnou osobnost české historie u místa jeho posledního odpočinku snad až příští generace. Bude-li mít štěstí...

Libor Slovák
Znojmo, Česká republika

Příběhy pro potěchu duše

Úspěch

Jeden misionář, který žil mnoho let v Číně, se vracel zpět do Spojených států. Na stejné lodi se s ním vracel po dvou týdnech v Číně jeden slavný zpěvák. Když se blížili k New Yorku, misionář zahlédl veliké zástupy fanoušků, které čekaly na zpěváka.

„Pane Bože, tomu nerozumím,“ mumlal misionář. „Zasvětil jsem dvaadvacet let svého života Číně, on tam byl pouhé dva týdny. Přesto tisíce lidí očekávají jeho šťastný návrat domů, zatímco na mne nečeká nikdo.“

A Pán odpověděl: „Ale synu, ty ještě nejsi doma.“

Slavného rabína navštívil jednou jakýsi turista a byl překvapen, když spatřil, že rabínův dům má jen jednu místnost plnou knih. Jediným nábytkem tu byl stůl a lavice.

„Rabíne, kde máš svůj nábytek?“ zeptal se turista.

„A kde ho máš ty?“ otázal se rabín.

„Já? Já jsem tu přece jen na procházce,“ podivil se turista.

„Já také,“ řekl rabín.

Profesor a rybář

Jeden proslulý univerzitní profesor, kandidát Nobelovy ceny, slavný v celém světě, si jednou vyšel na břeh jezera.

U břehu uviděl rybáře s bárkou, a protože se mu zachtělo projet se po jezeře, požádal rybáře, aby ho na své bárce svezl. Rybář souhlasil a profesor nastoupil do loďky. Když už byli dost daleko od břehu, profesor se začal rybáře vyptávat. „Znáš dějiny?“ „Ne.“ „Pak je čtvrtina tvého života ztracená. Znáš astronomii?“ „Ne.“ „Pak dvě čtvrtiny tvého života jsou ztraceny. Znáš filosofii?“ „Ne.“ „Pak jsou tedy ztracené tři čtvrtiny tvého života.“

V tom okamžiku se zvedla strašná bouře. S bárkou uprostřed jezera si vítr a vlny pohrávaly jako s ořechovou skořápkou. Rybář se obrátil na profesora a snažil se překřičet řev větru: „Umíte plavat?“ „Ne,“ odpověděl profesor. „Pak je ovšem celý váš život ztracený!“

Je tolik cest, krásných a svůdných, které vedou ke smrti. Jen jediná cesta vede k životu. Je to cesta Boží. Nikdy si nepřestaň uvědomovat, co je opravdu důležité.

Pavoučí děti

Sotva maminka s malým čtyřletým Markem přijela na chalupu, zahájila lov pavouků, kteří všude nasoukali spoustu pavučin. Marek se jich zastával: „Ty malinké pavoučky nezabíjej.“

Ale maminka odporovala: „Cožpak nevidíš, jak jsou oškliví?“ „Ale svým maminkám se zdají roztomilí,“ ukončil to Marek.

Na nejvácnějším diamantu světa byla původně ošklivá trhlina. Bylo rozhodnuto, že z něho nadělají hrst průmyslových diamantů. Ale našel se výtečný a zručný rytec, který vynaložil veškerý svůj um, nekonečnou trpělivost a mnoho času a tuto trhlínu proměnil v nádhernou růži. Tuto růži nádherně vyrytou do diamantu, dnes všichni obdivují.

Život je plný překvapení. Jsou dny dobré a dny špatné. Jsou také problémy a trápení, kterými trpíme. Ale ony nás udržují v bdělém stavu. A často nás přimějí, abychom ze sebe vytáhli tu lepší část našeho „já“.

Tři dýmky

Jeden moudrý starý indián dával vznětlivým mladíkům svého kmene tuto radu: „Když jsi na někoho, kdo tě smrtelně urazil, tak rozzlobený, že ho toužíš zabit, abys smyl ze sebe hanbu, napřed se posad, nacpi si dobře dýmku tabákem a vykuř ji.“

Až vykouříš první dýmku, zjistíš, že když se to tak vezme, smrt je příliš těžký trest za způsobenou křivdu. Napadne tě, že půjdeš provinilci udělit pořádný výprask holí.

Než mu půjdeš napráskat, sedni si, nacpi tabákem druhou dýmku a celou ji vykuř. Až skončíš, pomyslíš si, že místo pořádného výprasku by stačily vlastně barvitě urážky pěkně od plic.

Výborně! Když už si to chceš jít s tím darebákem vyříkat, usedni, nacpi si třetí dýmku, vykuř ji, a až skončíš, budeš mít už jen chuť se s tím dotyčným usmířit.“

Mezi mnichy jednoho kláštera docházelo často k neshodám. Jejich dohady pramenily mnohokrát ze zcela malicherných důvodů. Proto si pozvali duchovního mistra, který tvrdil, že zná zaručený způsob, jak vnést soulad a lásku do každého společenství.

Ten mistr jim tehdy prozradil své tajemství: „Pokaždé, když jsi s někým znepřátelen nebo něco proti někomu máš, musíš si říci: Právě umírám a také tento člověk umírá. Pokud skutečně budeš myslet na tato slova, zmizí každá hořkost.“

Kdo se nemodlí?

Během trhu se jeden vesničan zastavil na jídlo v přeplněné hospodě, kde se obvykle scházel „výkvět“ města. Vesničan si našel místo u stolu, u kterého už seděli jiní strážníci. Objednal si jídlo, a když mu ho hospodský donesl, udělal kříž a nahlas se pomodlil. Tí, kdo s ním seděli u stolu, ho pozorovali s posměškem a jeden z nich se ho zeptal: „U vás doma to takhle děláte? U vás se fakt všichni modlí?“

Vesničan, který už začal klidně jíst, mu odpověděl: „Ne, u nás se taky všichni nemodlí.“ Mladík se ušklíbl: „Ach ták! A kdo se nemodlí?“ „No,“ pokračoval vesničan, „tak například moje krávy, můj osel a moje prasata...“

Vzpomínám si, že jednou jsme pochodovali celou noc a usínali jsme až za svítání poblíž nějakého lesíka. Derviš, který se k nám přidal během cesty, najednou vykřikl a začal tancovat, aniž by si aspoň na chvíli odpočínul.

Když se rozednilo, zeptal jsem se ho: „Co se ti to v noci stalo?“ Odpověděl mi: „Uviděl jsem slávky, kteří začali na stromech zpívat, uviděl jsem koroptve na poli, žáby v rybníce a zvířata v lese. Pomyslel jsem si, že není možné, aby všichni chválili Pána a já sám spal a nemyslel na něj.“

*Z knihy Bruna Ferrera: Příběhy pro potěchu duše
Vydal Portál, Praha 2008*

DĚTEM

malým i velkým

Na den 6. ledna připadá **slavnost Zjevení Páně**, která se lidově nazývá svátkem Tří králů. Ještě začátkem minulého století chlapci a děvčata chodili v přestrojení za Tři krále dům od domu. Zpívali při tom známou píseň a od štědrých obyvatel domů dostávali buď drobné mince, nebo něco k snědku. V době totality tento zvyk zcela vymizel.

Dnes se s Třemi králi setkáváme znovu v hojné míře při dobročinných akcích Katolické charity, které po sametové revoluci začaly v olomoucké arcidiecézi a v současnosti jsou rozšířené po celé republice. Letos proběhne již 20. ročník. Například v roce 2018 více než 60 000 dobrovolníků, dětí i dospělých, vyrazilo od 1. do 14. ledna do ulic a do úředně zapečetěných pokladniček se jim podařilo vybrat více než 112 milionů korun.

[Mimě]

My tři králové

1. My tři krá-lo- vě jde-me k vám štěstí zdra-ví vnu- šu-jem vám.

2. Štěstí, zdraví, dlouhá léta.

3. Z daleka je cesta naše,

do Betléma nysl naše.

4. Co ty černej stojíš vzadu,

vystřkujíš na nás bradu.

5. A já černej vystupuju

a Nový rok vám vnušuju.

6. A my taky vystupujem

a Nový rok vám vnušujem.

Kvíz o narození a dětství Ježíše Krista

- Který prorok ve Starém zákoně předpověděl, že se Vykupitel světa narodí z neporušené panny?
 - Izaiáš
 - Jeremiáš
 - Ezechiel
 - Daniel
- Narození Ježíše Krista oznámil jeho matce anděl:
 - Michael
 - Gabriel
 - Rafael
- Kdo byli rodiče Jana Křtitele?
 - Abrahám a Sára
 - Jáchym a Anna
 - Zachariáš a Alžběta
- Kdo je matkou Ježíše Krista?
 - Magdalena
 - Marie
 - Marta
- Kdo je otcem Ježíše Krista?
 - Římský vojevůdce
 - Svatý Josef
 - Pán Bůh
- Kde se narodil Ježíš Kristus?
 - V Nazaretě
 - V Jeruzalémě
 - V Betlémě
- Kdo podle evangelia přinesl Ježíšovi vzácné dary?
 - Pastýři
 - Král Herodes
 - Mudrci
- Čím byl svatý Josef?
 - Rybářem
 - Truhlářem
 - Tesařem
- Kam uprchla Svatá rodina před pronásledováním?
 - Do Říma
 - Do Egypta
 - Do Arábie
- Jak dlouho zůstali v cizině?
 - půl roku
 - neví se přesně
 - 12 roků
- Když bylo Ježíšovi 12 let, putovali do Jeruzaléma na:
 - Vánoce
 - Velikonoce
 - Letnice
- Kdo z evangelistů popisuje Ježíšovo narození a dětství?
 - Matouš
 - Marek
 - Lukáš
 - Jan

Správné odpovědi: 1.a) 2.b) 3.c) 4.b) 5.c) 6.c) 7.c) 8.c) 9.b) 10.b) 11.b) 12.a) + c)

Dramatický život politika Bohumila Laušmana, aneb „Dělej čertu dobře, peklem se ti odvděčí!“

Byl to muž dramatických životních zvratů. Po skončení 2. světové války byl ministrem průmyslu a posledním předsedou strany Československé sociální demokracie, zvoleným před únorem 1948. Na sklonku roku 1949, tedy před 70 roky kolem Vánoc, utekl na Západ. O čtyři roky později, před Vánocmi 1953, byl unesen z Rakouska zpět do Československa. Poté byl vyslýchán a vězněn. V roce 1957 byl v tajném, neveřejném procesu odsouzen k 17 letům vězení. Přibližně před 56 lety, přesněji nad ránem dne 9. května 1963, za nevyjasněných okolností v ruzyňské věznici zemřel. Přitom mu bylo slíbeno, že na základě připravované amnestie bude z vězení propuštěn.

Bohumil Laušman patřil k těm lidem, jimž politika zcela naplňovala život a stala se smyslem jejich života. Politika ho opanovala už jako dvacetiletého mladíka, angažoval se ve straně Československé sociální demokracie (zkr. ČSSD). Této straně zůstal věrný až do konce svého života. Od svého vstupu do politiky po celý svůj život věřil a věrně sloužil revolučním myšlenkám a převratným cílům Karla Marxe a Bedřicha Engelse.

Narodil se v Žumberku u města Chrudim dne 30. 8. 1903 v česko-židovské rodině vesnického učitele. Měl 3 sourozence: Jaroslava, Štěpánku a Zdenku. Po maturitě na obchodní akademii krátce pracoval v Hypoteční bance, ale lákala ho politika a žurnalistika. Od roku 1925 působil v krajském sekretariátu strany ČSSD v Pardubicích. V témže roce se oženil s mladší dcerou chrudimského starosty a místního vlivného sociálního demokrata Václava Káška. Po svatbě se manželům Bohumilu a Julii Laušmanovým narodily dcery Olga a Věra.

Svatební fotografie Bohumila a Julie Laušmanových (rok 1925)

V roce 1935 měl teprve 32letý, pohledný Bohumil Laušman velký úspěch v parlamentních volbách. Stal se nejmladším poslancem strany ČSSD. Po rozpuštění ČSSD na začátku 2. Československé republiky (trvala pouhých 167

dni, od 1. 10. 1938 do 14. 3. 1939) byl zvolen generálním tajemníkem nově vytvořené Národní strany práce. Ta sdružovala bývalé příslušníky strany ČSSD a členy Národně socialistické strany. Obě tyto strany byly totiž na začátku 2. Čsl. republiky zrušeny. Nová, účelově vytvořená Národní strana práce pak po 5 a 1/2 měsíce své existence zanikla - současně s 2. Československou republikou.

Po 15. březnu 1939 se Bohumil Laušman zapojil do odboje. Když mu hrozilo zatčení, odešel v prosinci roku 1939 do exilu. Ze své vlasti utíkal na lokomotivě v přestrojení za topiče přes Slovensko a Maďarsko do Jugoslávie. Zopakoval tak útěk V. I. Lenina, který, přestrojený za topiče lokomotivy, v červenci roku 1917 po nezdařeném pokusu o bolševický převrat uprchnul z Ruska do Finska. Bohumilu Laušmanovi se podařilo s falešným pasem doputovat přes Jugoslávii a Itálii do Francie. Do bojů o Francii však nezasáhl. Po pádu Francie se s prchajícími československými vojáky šťastně dostal do Velké Británie.

Tam jenom krátce sloužil v československé armádě. Brzy ho totiž Edvard Beneš jmenoval členem Státní rady československé v Londýně. Do exilové vlády se však neprosadil. Podle pamětníků tuto skutečnost ambiciózní Laušman přijímal s velkou nevolí. Tehdy zvolil cestu krajně levicové politiky - stal se z něho stoupenec úzké spolupráce s Komunistickou stranou Československa (zkr. KSČ). Jeho ješitost a uražená pýcha ho přivedly na širokou cestu vedoucí do pekel. Za svůj politický úspěch byl ochoten dát cokoliv.

Na sovětské ambasádě v Londýně si pak vyjednal cestu do SSSR a v roce 1942 ji za nemalého osobního rizika podnikl. V zemi Sovětů pobyl 4 měsíce. Setkal se tam s Klementem Gottwaldem a dalšími komunistickými předáky. O 2 roky později neváhal přijmout další riskantní misi, když ho Edvard Beneš jmenoval členem československé vládní delegace ke slovenským povstalcům. Po porážce Slovenského národního povstání na konci října 1944 odmítl v Banské Bystrici evakuaci a odešel s partyzány do hor. Po několikaměsíční anabázi se jeho skupině podařilo v březnu roku 1945 přejít frontu a zakrátko byl opět v Moskvě. Tam se účastnil jednání o programu a složení budoucí československé vlády. Do osvobozené vlasti se pak vrátil jako ministr průmyslu. Svého ministerského postu od počátku využíval k důrazné levicové politice - patřil k hlavním strůjčům razantního znárodnění československého průmyslu a prosazoval úzké spojení s komunisty. Dokonce už v roce 1945 uvažoval o sloučení strany ČSSD s KSČ v jednu společnou socialistickou stranu!

Svoje krajně levicová stanoviska Bohumil Laušman zkorigoval až po drtivé porážce sociálních demokratů v květnových volbách roku 1946. Na 21. sjezdu strany ČSSD, který se konal roku 1947 v Brně, už patřil spíše k politickému středu. Postavil se do čela stranické opozice

Bohumil Laušman (na obr. v popředí vlevo) přihlíží, jak prezident Edvard Beneš dne 24. 10. 1945 podepisuje dekrety o znárodnění klíčového průmyslu. Po Laušmanově levici stojí Zdeněk Fierlinger

Svoje krajně levicová stanoviska Bohumil Laušman zkorigoval až po drtivé porážce sociálních demokratů v květnových volbách roku 1946. Na 21. sjezdu strany ČSSD, který se konal roku 1947 v Brně, už patřil spíše k politickému středu. Postavil se do čela stranické opozice vůči Zdeňku Fierlingerovi, který vedl skrytou komunistickou frakci v ČSSD. Po bouřlivé diskusi byl na 21. sjezdu ČSSD zvolen do čela sociální demokracie. Na nějaký výrazný a trvalejší obrat v názorově rozdělené straně ČSSD však už nebyl čas.

O 4 měsíce později, při mocenském převratu v únoru 1948, se ministr průmyslu Laušman k demisi nekomunistických ministrů nepřipojil. Prosazoval řešení vládní krize způsobem, které požadoval prezident Beneš. Totiž na základě dosavadního poměru sil řádně zvolených politiků, uskupených do tzv. Národní fronty. Pět dnů odolával tlaku komunistů a odmítal jejich nabídky k účasti v jejich levicové vládě. Vstoupit do Gottwaldovy vlády se rozhodl teprve až poté, co nátlak komunistů dosáhl takové míry, že hrozil úplný rozkol ČSSD a ovládnutí této strany Fierlingerovou levou frakcí. O několik dní později, na zasedání vedoucích činitelů ČSSD, svoje rozhodnutí obhajoval slovy: „Revoluční doba jde dále, musíme se přizpůsobit. Není možné foukat (čůrat) proti větru.“

Brzy nato, dne 18. 3. 1948, musel jako člen vlády přenechat vedení ČSSD mocnějšímu soupeři, Zdeňku Fierlingerovi. Ten byl již od 30. let 20. století agentem sovětské tajné služby NKVD a měl proto naprostou důvěru jak Sovětů, tak i celého vedení KSČ. Je všeobecně známo, že v měsíci březnu 1948 prezident republiky Edvard Beneš prohlásil: „Největším zrádcem je Fierlinger, rozdupat ho jako hada! Ten musí viset na nejbližším stromě! Pamatujte si, že Fierlinger je svině!“

Ve vládě „obrozené“ (tj. pozměněné, komunisty už zcela ovládané) Národní fronty se Bohumil Laušman stal náměstkem předsedy vlády. Předsedou novými ministry doplněné vlády byl Klement Gottwald. Na tomto postu Laušman

setrval až do 7. 6. 1948, kdy prezident republiky Edvard Beneš podal demisi. Údajně ze zdravotních důvodů. Gottwald byl pak dne 14. 6. 1948 zvolen Benešovým nástupcem a Antonín Zápotocký se stal novým premiérem. V zemi začali rozhodovat a fakticky vládnout sovětská poradači. Bohumila Laušmana v nové vládě Antonína Zápotockého už nepotřebovali.

Na příkaz Klementa Gottwalda se pak koncem června 1948 konal tzv. slučovací sjezd ČSSD. Ve skutečnosti to nebyl řádně svolaný sjezd, nýbrž jenom shromáždění těch členů a představitelů ČSSD, u kterých se předpokládalo, že nebudou klást odpor proti sloučení strany ČSSD s KSČ. Dne 27. 6. 1948 byla na tomto „sjezdu“ činnost ČSSD ukončena jejím nuceným sloučením s KSČ. Přitom komunistům vůbec nevadilo, že je to v rozporu se stanovami ČSSD. Slučovací přihlášku do KSČ následně odmítlo podepsat více než 200 tisíc členů ČSSD. Laušmana do KSČ nepřijali, ačkoli společně se svojí manželkou Julií o přijetí do KSČ požádal. Zato mu Gottwald, se zjevným záměrem s mnohem větší jistotou odvést Laušmana z vysoké politiky, nabídl místo oblastního ředitele elektráren v Bratislavě. Odmítnout takovou nabídku svému předsedovi vlády, který byl nedávno zvolen prezidentem republiky, nebylo možné...

Po vyřazení z aktivní politiky měl Bohumil Laušman více času na rybaření (rok 1949)

Vynucený odchod z aktivního politického života nesl Laušman velmi těžce. Na Slovensko se v říjnu roku 1948 odstěhoval jen s manželkou, obě jejich dcery zůstaly v Praze. Často za nimi jezdil a při schůzkách s přáteli se netajil zklamáním nad politickými událostmi. Přátelům doporučoval nerezignovat, setrávat za přijatelnou morální cenu ve funkcích a čekat. Nebyl příznivcem illegality, konspirace ani žádné ozbrojené formy odporu. Během přibližně 1 roku však seznal svou vlastní situaci za natolik beznadějnou, že se rozhodl odejít do exilu.

Výrazně tomu napomohlo zatčení jeho zetě majora československé armády Jaromíra Nechanského v září 1949 za zpravodajskou činnost ve prospěch USA. Bohumil Laušman o jeho spolupráci s Američany věděl, ale nesouhlasil s ní, protože ji považoval za nebezpečnou pro celou svoji rodinu. Bylo mu jasné, že Nechanský bude cíleně vyslýchán tak, aby byl vytvořen formální důvod i pro jeho zatčení. Odjel do Prahy, kde o případu mluvil s tehdejším ministrem vnitra Václavem Noskem (svým dobrým známým z válečného Londýna) a také ministrem národní obrany gen. Ludvíkem Svobodou. Oba ho ubezpečili, že se nemusí ničeho obávat.

Ale při druhé jeho návštěvě, o 3 týdny později, už Svoboda označil případ Nechanského za vážný a radil, že by bylo vhodné uvažovat o rozvodu manželství Laušmanovy dcery Olgy. Ve stejném období bylo zatčeno několik bývalých vedoucích funkcionářů ČSSD a bývalých partyzánů, včetně Karla Steinera-Veselého, Laušmanova dobrého známého. Tehdy Laušman manželce oznámil, že musí odejít do zahraničí a prohlásil, že s ním tentokrát půjde celá rodina. Ačkoli to manželka i dcery rázně odmítaly, Laušman trval na svém. Naléhal na ně po tragických zkušenostech z první emigrace, kdy svým útekem vystavil svoji rodinu nacistické odvetě. Jeho matka a bratr byli zavražděni v koncentračních táborech, přežily jen jeho manželka a sestra v Terezíně a v Ravensbrücku.

Scénář útěku byl připraven s pomocí Miroslava Kapka, snoubence Laušmanovy mladší dcery Věry. Skupina 7 lidí měla pod vedením místního občana o silvestrovské noci roku 1949 přejít nedaleko města Nýrsko (okres Klatovy, Plzeňský kraj) na německou stranu. Skupinu tvořili manželé Bohumil a Julie Laušmanovi, jejich známá manželská dvojice Julius a Zdenka Koštiakovi z Bratislavy, dcera Věra se svým snoubencem a dcera Olga Nechanská. Ačkoli Státní bezpečnost (zkr. StB) Laušmana sledovala a měla indicie o jeho úmyslu emigrovat, o přípravě samotného útěku nevěděla. Zřejmě by se tak podle plánu i podařil, kdyby na sebe uprchlíci zbytečně neupozornili. Před místní restaurací u nádraží v Nýrsku si policejní patrola všimla odstaveného auta s bratislavskou poznávací značkou. V rámci běžného postupu vstoupila hlídka do restaurace a legitimovala neznámé osoby. Nakonec je všechny předvedla na policejní stanici.

Náhodně policii unikla pouze Zdenka Koštiaková a běžela za Laušmanem, který už čekal na smluveném místě u převedče. Po této katastrofální zprávě Bohumil Laušman několik hodin váhal, ale nakonec těsně před půlnocí vyrazil k hranicím jen s průvodcem. Měl pouze aktovku s náhradním prádlem, holícími potřebami, jedním ručním granátem a třemi knihami. Nad ránem se oba muži bez problémů dostali do bavorského Neukirchenu. Na podzim 1950 se v Praze konal proces se všemi zadrženými uprchlíky. Manželka Julie Laušmanová byla za velezradu odsouzena na 14 let, dcera Věra na 15 roků a Olga Nechanská dostala 10 let žaláře.

Československý politický exil bývalého šéfa ČSSD (až na malé výjimky) mezi sebe nepřijal. Vytykali mu jeho spolupráci s komunisty a jeho přílišnou levicovost. Exilová ČSSD ho ze strany vyloučila už 8. 11. 1949. Kritici mu nemohli od-

pustit jeho počínání během převratu a zvláště jeho účast v Gottwaldově poúnorové vládě. Zůstal osamělým politikem, ale nerezignoval. V říjnu 1950 odešel do Jugoslávie. Veřejně zde vystupoval a ztotožňoval se s Titovou koncepcí socialismu. Jeho politické ambice to však nenaplnilo. Nakonec od Jugoslávčů nedostal ani jimi přislíbenou rozhlasovou stanici, kterou chtěl konkurovat Hlasu Ameriky a Svobodné Evropě. Chtěl šířit názory a stanoviska, které postupně povedou k destabilizaci komunistického režimu v Československu a k jeho nahrazení jiným politickým systémem.

V jeho představách se měla ČSR postupně obrodit jako stát kombinovaný z předválečného Československa a Československé lidové demokracie z let 1945–1947. Postupem času Laušmanova izolace u čsl. exilu ustupovala a dařilo se mu navazovat styky s některými jednotlivci, hlavně s Blažejem Vilímem, po krátkou dobu funkcionářem exilové ČSSD. A také s některými socialistickými stranami, hlavně francouzskou a rakouskou. Po dvou letech projevil přání přesídlit do Rakouska, aby měl lepší kontakt s domovem. Maršál Josip Broz Tito mu v tom nebránil. Radil mu však, aby se držel dál od československých hranic.

Nejdříve žil v Innsbrucku, potom se přestěhoval do Salcburku, odkud podnikal cesty po západní Evropě. Dokumenty I. správy StB ukazují, že o jeho pobytu v Rakousku čsl. rozvědky věděly, měla v jeho okolí své spolupracovníky a dlouhodobě se zabývala plánem jeho únosu do Československa. Agenti vídeňské rezidentury zmapovali vše potřebné. Věděli, že Laušman žije sám v podnájmu a opatruje ho hospodyně. Pomocí nastrčených „přátel“ několikrát vyzkoušeli, kolik musí vypít alkoholu, aby nebyl schopný odporu. Ve svých zprávách zmiňovali, že má pocit osamělosti a že se trápí osudem své rodiny. Že se chytá jakékoli možnosti kontaktovat domov. A že podléhá silným depresím a hodně pije alkohol. Hlásili také, že hledá muže, kteří by za peníze dokázali dostat jeho rodinné příslušníky do exilu. Návrh na provedení Laušmanova únosu do Československa schválil dne 18. 12. 1953 tehdejší ministr vnitra Rudolf Barák.

Úkolem byl pověřen šéf vídeňské rezidentury StB kapitán rozvědky Miroslav Nacvalač (krycím jménem Kubeš), utajený jako jeden z tajemníků československého velvyslanectví ve Vídni. K ruce měl 3 spolupracovníky, agenty z řad rakouských občanů. Jeden z nich, krycím jménem Günther, navštívil 23. prosince 1953 večer Laušmana v jeho bytě. Opil ho a nasypal mu do nápoje drogu. Poté spolu odešli na fingovanou schůzku s osobou, která přijela z Prahy. Společně se zbývajícimi dvěma agenty naložili Laušmana do auta a odvezli ho do sovětské okupační zóny Rakouska.

Tam jim Sověti zapůjčili dva automobily a tělesnou stráž, která Laušmana doprovodila až do Prahy. Společnost omámenému Bohuslavu Laušmanovi v autě dělal také kapitán rozvědky Nacvalač-Kubeš, který pak pro své nadřízené pořídil podrobnou zprávu. „Laušman dal během cesty několikrát najevo,“ napsal v závěru svého hlášení, „že je přesvědčen, že jedná s Američany, kteří ho vezou na nějaké jednání do Innsbrucku.“ Skutečnost však byla jiná. Když se na Štědrý den roku 1953 před 9. hodinou ranní otevřela vrata ruzyňské

Padesátiletý Bohumil Laušman krátce po únosu z Rakouska o Vánocích roku 1953

věznice a vjel do nich vůz s Bohuslavem Laušmanem, byl to jeho druhý a poslední návrat domů. Vězeňská cela však byla vším jiným než domovem, po kterém tolik toužil.

Po vystřízlivění z alkoholu a jemu podaných opiátů začaly výslechy. Podle představ vyšetřovatelů měl být Laušman vůdčí osobou nepřátel v řadách bývalé ČSSD. Snažili se mu dokázat, že vedl rozsáhlou konspirační síť na čsl. území, což měl činit ve spolupráci se západními tajnými službami. Laušman nevyvracel, že jeho činnost v exilu směřovala proti politickému systému v Československu, neboť věřil a doufal v jeho zvrát, nebo v jeho hlubší proměny. Ale rozhodně odmítal nařčení ze špionáže, sabotáže a vlastizrady. Přiznával, že byl ve styku se západními tajnými službami, avšak pouze tehdy, když ho po útěku z ČSR v Bavorsku vyslyšely.

Od velkého zinscenovaného procesu vězňatelé nakonec upustili. Naopak Laušmanovi dali čestné slovo, že vystoupí-li v předvečer voleb do národních výborů veřejně proti emigraci, propustí z vězení jeho rodinu. A že celý jeho případ bude řešen bez soudu s možností úplného propuštění na svobodu. Laušman svolil a dne 15. 5. 1954 na zřežirované tiskové konferenci prohlásil, že se z emigrace vrátil dobrovolně. Emigraci jako takovou odsoudil a do mikrofonu tvrdil, že mu 4 roky pobytu v zahraničí „otevřely oči“. Že ho poučily „nejen o marnosti, ale také o nebezpečných a pošelilých důsledcích všeho, co s ilegitou souvisí...“.

Toto pečlivě zinscenované a „správně“ načasované politické divadlo proběhlo po oslavách 1. máje 1954 (svátek práce) a těsně po oslavách 9. máje 1954 (tehdy den osvobození). Vynucené projevy potrestaných politiků nebyly nikdy vysílány rozhlasem v přímém přenosu, zásadně jenom z předem pořízeného záznamu na magnetofonový pásek. To aby dotyčný nemohl svoji předem odsouhlasenou výpověď změnit. V téže době, pod tlakem komunistů, vyrostly po celé ČSR amatérské pěvecké sbory jako houby po dešti. Každý občan se chtěl (nebo musel) nějak „zapojit“. To jaro 1954 naši pionýři a svazáci nacvičovali a zpívali novou budovalenskou píseň: „Zítra se bude tančit všude, až naše vítězné

vlajky rudé, na stožáry světa vyletí!“ Hudební doprovod na slova Pavla Kohouta napsal roku 1953 Ludvík Poděšf. Vítězství komunismu na celém světě se zdálo být jenom otázkou času.

Manželku Bohumila Laušmana s oběma dcerami v polovině července roku 1954 z vězení propustili, druhou část svého slibu však vězňatelé nesplnili. Obdobně jako v předchozích i následujících letech mnoha dalším politickým vězňům. Laušman nakonec z podnětu vedoucích funkcionářů československého ministerstva vnitra stanul v září roku 1957 před krajským soudem. Na konci neveřejného a tajného soudního jednání byl Bohumil Laušman odsouzen za velezradu a vyzvědačství k 17 letům odnětí svobody. Tím definitivně zanikla varianta jeho osvobození bez soudu. Vyhasnul v něm také poslední zbytek naděje na pomoc někdejších jeho politických a osobních přátel.

Bohumil Laušman v následujících letech proti rozsudku krajského soudu několikrát protestoval a domáhal se nového projednání svého případu. Několikrát ve vězení držel hladovku. Ale i všechny jeho další pokusy dostat se na svobodu, jako žádost o obnovu procesu či žádost o prominutí zbytku trestu cestou milosti, byly marné. Nevztahovala se na něho amnestie v roce 1960, ani ta, která byla vyhlášena o 2 roky později, v roce 1962. V roce 1963 se připravovala další amnestie a Bohumilu Laušmanovi bylo přislíbeno propuštění. Nad ránem dne 9. 5. 1963 však za záhadných okolností ve své cele ve věznici v Praze-Ruzyni zemřel. Chyběly mu necelé 4 měsíce k tomu, aby dovršil 60 let svého života.

Po Laušmanově skonu se vyrojily různé dohady. Jeho slovenský spoluvězeň Štefan Pagáč ve své knize „Svědék z cely č. 13“ (nákladem vlastním, New York 1979) tvrdí, že Laušman byl otráven intoxikovanými cigaretami. Dostal prý je dne 8. 5. 1963 od správy věznice. Toho dne pil čaj, přinesený mu z ošetřovny a vykouřil několik darovaných cigaret. Poté, co dostal křeče, upadl do bezvědomí. Po celou noc mu nebyla poskytnuta lékařská pomoc. Když následujícího dne 9. 5. 1963 po 5. h ráno přišel do jeho cely lékař, konstatoval Laušmanovu smrt následkem srdečního infarktu. Potvrdila to i soudní pitva.

Podobné vysvětlení Laušmanovy smrti podává na Západ přeběhlý příslušník čsl. rozvědky Josef Frolík. Ve své knize „Špion vypovídá“ (nakl. Orbis, Praha 1990, na s. 259) konstatuje: „V květnu 1963 na něm lékař věznice Ruzyň zkoušel nový preparát halucinogenní drogy vyvinuté ústavem StB a Bohumil Laušman zemřel v noci z 8. na 9. květen 1963.“ Na téže s. 259 Josef Frolík vysvětluje, že v Ruzyňské věznici v Praze byl roku 1950 založen „výzkumný ústav“, jehož řízením byl pověřen náčelník operativně technické správy StB gen. Karel Smíšek. Po jeho penzionování se stal ředitelem tohoto „výzkumného ústavu“ plk. Jan Bokr. Lékaři StB v něm dělali pokusy s novými bakteriologickými zbraněmi. Zkoušely se účinky různých jedů, halucinogenních drog a sér pravdomluvnosti. Vězeňskými „vědci“ byli důstojníci StB, pokusnými morčaty byli političtí vězni...

S využitím publikace Miroslava Šišky připravil Jiří Kachlík, Brno, Česká republika

Český právník Vám radí (3)

7. Mám v České republice pozemek, na němž stojí stavba, která je ve vlastnictví jiné osoby. Chci tento pozemek prodat, nicméně vlastník stavby mi nabízí velmi malou částku. Jak se tomu mohu bránit, jak mohu postupovat?

Tento dotaz nelze jednoznačně zodpovědět. Je třeba v takovém případě rozpoznat, zda se jedná o stavbu oprávněnou, neoprávněnou či dokonce černou. Dříve neplatila zásada, že stavba je součástí pozemku, a proto bylo možné převádět zvlášť pozemek a zvlášť stavbu. Tak tomu dnes není. Občanský zákoník poté stanovuje pravidla vypořádání takových stavb a je možné se domáhat rozhodnutí u soudu.

S ohledem na historii našeho státu není zcela výjimkou, že je na pozemku postavena stavba bez souhlasu vlastníka, tedy stavba neoprávněná. Jejího odstranění je možno a je třeba se zpravidla domáhat u soudu, protože vlastník stavby zpravidla stavbu odstranit nechce a tvrdí, že jde o stavbu oprávněnou. Tyto soudní spory jsou časově náročné a nelze vyloučit, že potrvají i několik let, je proto ve většině případů nutné být zastoupený advokátem.

Na pozemku tedy může stát i tzv. oprávněná stavba; tedy stavba, která byla postavena se souhlasem vlastníka. Jako vlastník pozemku máte nárok vybírat za pozemek pod stavbou nájem. Dále máte tzv. vzájemné předkupní právo, ke stavbě Vy a majitel stavby k pozemku pod stavbou. Je to proto, že od roku 2014 byla do českého právního řádu opět zavedena zásada, že stavba je součástí pozemku.

Cena se pak odvíjí od ceny obvyklé v místě a čase, proto je nejlepší obrátit se i v tomto případě na odbornou pomoc, v první řadě proto, abyste zjistil skutečnou cenu nemovitosti. Pokud Vám již někdo nabízí vyšší cenu než vlastník stavby a Vy s ní souhlasíte, musíte nejprve za tuto cenu učinit nabídku vlastníku stavby. V případě, že ji bude akceptovat, budete muset vlastníka stavby upřednostnit před třetí osobou.

8. Mám ve vlastnictví id. 1/4 podíl domu v České republice. Jaká jsou moje práva jako minoritního vlastníka? Může si většinový vlastník dělat, co se mu zlíbí? Jak se mohu bránit?

Obecně má každý ze spoluvlastníků právo s omezením vyplývajícím z jeho spoluvlastnického podílu společnou věc držet, užívat a jinak s ní nakládat, má právo na její plody a užitky a má i právo věc zničit. Spoluvlastnický podíl určuje vzájemný vztah mezi spoluvlastníky a vyjadřuje jejich míru účasti. V případě, pokud je v rozporu se zákonem zasahováno do jeho právního postavení, je každý ze spoluvlastníků oprávněn domáhat se samostatně ochrany svého práva u soudu či u jiného, zákonem povolaného orgánu ochrany, a to jak proti jiným spoluvlastníkům, tak proti třetím osobám.

Protože platí, že každý spoluvlastník je oprávněn k účasti

na správě společné věci. Nelze tak při rozhodování o běžné správě žádného spoluvlastníka opominout, a to ani toho minoritního. Aby mohlo rozhodnutí majoritní většiny spoluvlastníků nabýt právních účinků, aby bylo závazné, je třeba, aby byli všichni spoluvlastníci předem (řádně a včas) vyrozuměni o potřebě rozhodnout.

Toto pravidlo je odlišné v případech rozhodování o tzv. neodkladných záležitostech, tedy záležitostech, které vyžadovaly okamžité jednání. V tomto případě má spoluvlastník opominutý při rozhodování právo obrátit se na soud, aby určil, že dané jednání ho nezavazuje a soud v konkrétním případě posoudí, zda je spravedlivé požadovat po spoluvlastníkovi, aby snášel takové rozhodnutí a byl jím zavázán.

Situace, kdy jste ve spoluvlastnictví s osobami, se kterými nemáte uzavřenou dohodu o správě společné věci, či není péče o nemovitost jinak ošetřena, mohou být velmi komplikované. Doporučuji proto obrátit se na odborníka, který Vám poradí a pomůže danou situaci řešit dle Vašich aktuálních potřeb. Může se jednat o advokáta, správcovskou společnost či jiného odborníka.

9. Zjistil jsem, že nemovitost, kterou vlastním v České republice, někdo neoprávněně užívá. Jak se proti tomu mohu bránit?

V tomto případě bych Vám doporučil obrátit se na odborníka, nejlépe advokáta, který Vás v jednání s tímto neoprávněným uživatelem zastoupí a navrhne postup v této věci. Bude třeba zjistit, o koho se jedná, zda k tomu přeci jen nemá nějaké oprávnění. Pokud ne, bude třeba ho řádně vyzvat předžalobní výzvou, aby se svého chování zdržel či odstranil daný protiprávní stav. Pokud nebude s danou osobou možná dohoda, která by byla v tomto případě nejsnazší, bude třeba podat žalobu, např. tzv. negatorní žalobu, v které můžete žádat, aby se osoba svého protiprávního jednání zdržela. Vždy ale záleží na posouzení dané konkrétní situace, tak, aby se zjistilo, o jaký případ se jedná, proto Vám doporučuji kontaktovat advokáta, který Vám pomůže s celým řešením daného problému.

JUDr. Jaroslav Horký
Sokolovská 6/85,
18600 Praha - Kalín

Tel. +420221719041,
 Fax. +420221719059
 Mob. +420602205400
 jhorky@ak-hp.cz
 www.ak-hp.cz

Starting the Year With Our Lady's Five First Saturdays

Our Lady appeared for the first time to the three shepherd children of Fatima on May 13, 1917 and consequently requested them to meet in the same location on the 13th day of the next five months. During these apparitions, Our Lady divulged the request for the consecration of Russia to her Immaculate Heart and for the Communion of Reparation of the Five First Saturdays. A New Year is upon us and there would be no better way to celebrate it than to abide by the request of Our Immaculate Mother. Our Lady promises that for those who are faithful in her request, she will “assist them at the hour of death with all the graces necessary for the salvation of their souls.”

The detailed explanation of Our Lady's request for Communion of Reparation in 1917, came to light when she appeared in a vision to Sister Lucia on December 10, 1925. The Blessed Mother appeared to Sister Lucia along with a heart pierced with thorns and recited the

following, “See my daughter, my heart surrounded with thorns with which ingrates pierce me at every moment with blasphemies and ingratitude. You, at least, make sure to console me and announce that all those who for five months, on the first five Saturdays, go to confession, receive Communion, say five decades of the rosary and keep me company for 15 minutes meditating on the mysteries of the rosary, with the purpose of making reparation to me, I promise to assist them at the hour of death with all the graces necessary for the salvation of their souls.” After this vision, Sister Lucia wrote a letter to Monsignor Manuel Pereira Lopes.

Monsignor Lopes asked Lucia why did Our Lady ask for the first five Saturdays and not some other number. On June 12, 1930, Sister Lucia replied that the first five Saturdays are directly related to five types of blasphemies and offenses directed against the Immaculate Heart of Mary. These five transgressions are as follows:

- 1. Blasphemies against the Immaculate Conception**
- 2. Blasphemies against her virginity**
- 3. Blasphemies against her divine maternity, at the same time the refusal to accept her as the mother of all men**
- 4. Instilling indifference, scorn and even hatred towards this Immaculate Mother in the hearts of children**
- 5. Direct insults against her images**

The apparitions to the three seers in Fatima and the subsequent behavior of the three children were given to us as a gift from the Most High. To deny Our Lady's request for reparation on the first five Saturdays is to deny the message of Fatima. A request that is for OUR salvation, to help US! Though the request was not necessarily for the first five Saturdays in the calendar year, wouldn't it be wise, as all reading this have made it to another New Year, to honor Our Lady's request? In so doing, we are promised by Our Lady the assistance with the graces necessary for the salvation of our souls. Ave Maria!

By Jana Krcek

Imagine the Hope of Life Everlasting

Today I would like to compare Christian hope with the reality of death, a reality that our modern civilization tends more and more to erase.

In this way, when death arrives, for those who are close to us or for ourselves, we find we are unprepared, lacking even an appropriate "alphabet" to sketch meaningful words about its mystery, which in any case endures....

Other civilizations, before our own, had the courage to look it in the eye. It was an event recounted by the elders to the young generations as an inescapable reality which obliged man to live for an absolute ideal.

Psalm 90[89]:12 states: "teach us to number our days that we may get a heart of wisdom."

Numbering one's days makes the heart become wise!

The words bring us back to a healthy realism, driving away the delusion of omnipotence. ...

Thus death lays our life bare. It makes us discover that our acts of pride, of anger and of hate have been in vain – totally in vain.

We realize with regret that we have not loved enough and have not sought what was essential. And, on the other hand, we see what we have sown that was truly good, the loved ones for whom we sacrificed ourselves and who now take us by the hand.

Jesus illuminated this mystery of our death. By his example, He permits us to grieve when a dear person passes on.

He is "deeply" troubled at the tomb of his friend Lazarus, and "wept" (Jn 11:35). Here, Jesus' demeanor makes us feel very close to Him, our brother. He wept for His friend Lazarus.

Then Jesus prays to the Father, wellspring of life, and commands Lazarus to come out of the tomb. And so it happens.

Christian hope draws from Jesus' approach to human death. If it is present in creation, it is nonetheless an affront that tarnishes God's loving plan, which the Savior wishes to remove for our sake....

We are all small and defenseless before the mystery of death.

However, what a grace if at that moment we safeguard in our heart the little flame of faith!

Jesus takes us by the hand, as he took Jairus' daughter by the hand, and repeats once again: "*Talitha cumi?*" "Little girl, arise!" (see Mk 5:41).

He will say this to us, to each one of us: "Arise, rise again!"

I invite you, now, to close your eyes and think about that moment: of our death.... Imagine that moment that will come, when Jesus will take us by the hand and tell us, "Come, come with me, arise." There, hope will end and reality will abide, the reality of life. ...

This is our hope in the face of death. For those who believe, it is a door that is thrust open wide. For those who doubt it is a glimmer of light that filters through an exit that is not quite completely closed.

But for all of us it will be a grace, when this light, of the encounter with Jesus, illuminates us.

By Pope Francis

Zelený oheň a štěkot psa na hradě Michalovice

Gotická zřícenina hradu Michalovice stojí nad řekou Jizerou cca 3 km SZ směrem od středu města Mladá Boleslav. Hrad byl založen ve 2. polovině 13. století později značně rozvětveným rodem Markvarticů. Stojí na strmém ostrohu trojúhelníkového půdorysu v nadmořské výšce 250 m. Roku 1967 byl hrad Michalovice prohlášen chráněnou kulturní památkou.

Někdy v polovině 12. století přijal český král Vladislav II. (panoval v letech 1140–1173) do svých služeb lužického válečníka Markvarta. Jemu a jeho dědicům postoupil veškerou českými kmeny dosud neobsazenou půdu, ležící severně od města Mladá Boleslav. Na tomto rozsáhlém území Markvartici založili vsi a hospodářské dvory. Jednou z nově založených staveb byl i hrad, postavený na strmé skále nad tokem řeky Jizery. Jméno dostal od starobylé obce a kostelíka, zasvěceného sv. Michalovi. Kostelík dodnes stojí asi 250 metrů jižním směrem od zříceniny hradu Michalovice. Kolem kostelíka kdysi stály domky malé obce stejného jména.

Páni z Michalovic se v dobových listinách poprvé objevují v roce 1281. Byl to pak v letech následujících rod velmi významný. Prvním známým příslušníkem rodu je Jan z Michalovic, pocházející z rodu Markvarticů, zdatný a slavný účastník rytířských turnajů. Zúčastnil se mnoha rytířských turnajů nejen doma, v Českém království, ale v letech 1293–1295 také v německém Porýní a ve Francii. Během těchto turnajů ani jednou turnaj neprohrál! Byl opěvován nejen v oslavné básni Ulrycha z Freibergu - lidová tvořivost ho začala srovnávat s legendárním Parsífalem a bájným Lancelotem. Tento rytíř ze dvora českého krále Václava II. (ten panoval v letech 1283–1305) se přitom nevěnoval jenom zápasení. Údajně zastával úřad truksasa, tedy nejvyššího stolníka českého království. A právě tento Jan z Michalovic byl prvním, kdo jméno hradu Michalovice přijal do svého rodového jména.

Janovi potomci byli převážně na straně českého panovníka a všichni patřili mezi předáky české šlechty. V roce 1468 rod pánů z Michalovic vymřel po meči. Stalo se to v osobě Jindřicha Kruhlavy z Michalovic, který roku 1468 padl v bitvě u Turnova. Sestra posledního pána z Michalovic, křestním jménem Magdaléna, byla provdaná za Jana z Cimburka a Tovačova.

Cimburkové - Tovačovští však na hradě nikdy nesídlili, ani ho neudržovali. Ani noví majitelé hradu Krajířové z Krajku nebyli spokojeni s úsporným půdorysem a poněkud těsným vnitřním uspořádáním hradu. Brzy se přestěhovali do mnohem prostornějšího sídla v Mladé Boleslavi. A tak se stalo, že už v roce 1513 byl v úředních

knihách hrad Michalovice zapsán jako hrad svými majiteli opuštěný a pustý.

Předhradí hradu Michalovice bylo čtverhranné a chránil je příkop. Zástavbu hradu dnes už neznáme, pouze v JZ nároží se dochoval malý zbytek zdí. Přístupová cesta do hradního jádra vedla přes první a druhý příkop, pokračovala úzkým parkánem (opevněným vstupem) a končila na hradním nádvoří. Dominantou hradu byla hradní věž zvaná Putna. Za ní stál palác na základech ve tvaru písmene L. V jižní stěně paláce se dochovaly pozůstatky dvou prevětů (středověký záchod, WC, vyčnívající z vnější stěny paláce do volného prostoru). Zadní a obě boční stěny hradního paláce obepínal široký parkán. Ten umožňoval rychlé a relativně bezpečné přemísťování obránců hradu.

Věž Putna měla původně dva vstupy. Jeden vedl do 1. nadzemního patra, odkud bylo možné otvorem v podlaze vstoupit do přízemí. Druhý vstup vedl přímo do 2. nadzemního patra, odkud vedla úzká chodbička do 3. nadzemního patra. Místnosti v 1. a 2. patře byly zaklenuté kupolí. Věž Putna je v současnosti nakloněna. Někdy je proto nazývána mladoboleslavskou Pisou. Říká se, že náklon věže způsobili hledači pokladů, když pod ní v 19. století kopali. Věž se potom roztrhla a naklonila. V roce 1935 byly oba díly roztržené věže spojeny. Dnes slouží turistům jako rozhledna.

Už od 15. století se mezi lidmi povídá, že se v podzemí hradu Michalovice skrývá

Hrad Michalovice na kresbě Karla Liebschera

nezměrné bohatství. Sjížděli se proto k němu hledači pokladů z blízka i z daleka. Za časů panování císaře Rudolfa II. (1576–1612) ke hradu přicestovalo několik italských dobrodruhů a alchymistů. Ti prý v podzemní chodbě našli nápis: „Jsi blíž a blíž - však už víš...“. Pokračovali tedy dál, až při kopání narazili na okované dveře a za nimi místnost. V místnosti našli měděný kotel a hromadu neznámého prášku. Alchymisté kotel naplnili vodou, vodu zahřáli a pak do ní prášek vhodili. Poté prý následovaly 2 obrovské výbuchy, které všechny přítomné ihned zabily. Jenom jejich strážný zemřel teprve až poté, co vypověděl všechno, co v podzemí viděl. Tvrdil, že z podzemí začali vylézat čerti, kteří vhazovali všechny přítomné muže přímo do zeleně zbarvených plamenů pekla.

Místní lidé stále věří, že na ně v hlubinách hradu Michalovice čeká bohatá sbírka drahokamů, perel a překrásných předmětů, zhotovených ze zlata a stříbra. Poklad prý stráží velký černý pes. Vidět ho na vlastní oči nechce nikdo, ale prý je možné zaslechnout jeho varovné štěkání. Stačí prý jen přiložit ucho k zemi na tom místě, kde je poklad hradu Michalovice uschovaný.

Z internetového vyprávění Jany Šrámčkové připravil Jiří Kachlík, Česká republika

**Foto na zadní straně:
Hrad Michalovice, roztržená a
nakloněná hradní věž Putna**

